

SAB. Sorenskrivaren i Sunnhordland

I. A. 16a

Tingbok 20. april - 21. desember 1675

Teiknforklaring

[...] er utfylt av avskrivaren, t.d. etter klåre manglar eller utelatingar. Der spørsmålsteikn eller utropsteikn er nytta, er det for å markera uvisse med kva som står i originalen, eller ei markering av at det verkeleg står slik skrive.

<...> er margnotisar i originalprotokollen

|-...-| er overstrykingar i originalen

`...´ er skrive over linja i originalen.

Oppløyste forkortingar er skrivne med kursiv. Marketeikn och skillingsteikn er skrivne som *march* og *skilling*. Einskilde svært frekvente forkortingar som t.d. Rd (riksdaler) og Ko. Ma. (Kongeleg majestet) er ikkje oppløyste.

Eg har retta meg etter avskriftsnormalen i Diplomatarium Norvegicum XXII, dvs. at berre i ord etter punktum, samt i eigennamn og einskilde andre ord som t.d. månadsnamn, einskilde titlar og tiltaleformer (Herr, Welbiurdig o.s.b.) er det nytta stor forbokstav. Einskilde stader er det sett inn punktum der eg har sett det som naturleg. Ligaturen <β> vert transkribert som <sz>. Romertal er av ortografiske årsaker transkribert som arabiske tal.

Sidetal er utheva og skrivne fortløpane i teksten mellom skarpe klammer. Utheva er også den innleiande teksten kvar gong det er halde ting. Dette er gjort av meir praktiske årsaker, slik at det skal vera enklare å finna kvar einskilde tingmøte.

Jo Rune Ugulen
Statsarkivet i Bergen, juli/august 2001

[SAB. Sunnhordland tingbok nr. 16a, 1675]

[1a]

Hielp Gud, Nu och altid.

Anno 1675 den 20 Aprilis blef holt waarting paa Huchasz udj Strandebarm schibred. Neruerende erlig och welfornehme mand Johan Toerszen Kong. Maytz. [*foget*] bunde lensmanden, med got folch flerre da thing søgth. Huor da retten blef betient med epter schrefne laugretzmend, nemblig Erich Aachre, Olle Berge, Christoffer Suallesen, Jørgen Dybsland, Hagtor Aachre, Iffuer Øre, Giert Mundemb, Zachariasz Øye, Larsz Nedre Waage, Torchel Omme, Hansz Omme, och Iffuer Mehusz.

Først blef lest Hansz Kongl. Maytz. allernaadigste paabud om proviant schatten, som beløber aff huer fuldgaard norden fieldz (Norlandene vndtagen) en halff wogh goed rodschier, som til den 1 Martj schulle haue werit erlagt och betalt. Daterit Hans Kongl. Maytz. ressidantz udj Kiøbenhaffn den 12 Febervarj 1675.

Hans Kongl. Maytz. allernaadigste befalling derhosz, samme paabud paa tilhørige stede at lade forkynde, aff forbemelte dato.

Her Cancelers fuldmegtiges befalling til fougden, samme allernaadigste paabud, paa thilbørlige steder, straxen at lade læsze och forkynde, aff Bergenhus den 2 Martij 1675.

Dernest blef lest Hansz Kongl. Maytz. allernaadigst forordning om dend paabødne familiernes landehielp, til militien, och [1b] magatzinernes vnderholdning herudj Norge huilche i steden for consumptionen i *Danmarch* i porterne vdgiffues, huilche aff alle och enhuer schal vdgiffues, vndtagen alleens bønderne, och allmuen paa almuen[!] paa landet sampt vnder officerne, och det gemeene krigszfolch som ingen borgerlig neringh bruger schal forschaanes, de thuende første poster derom melder som følger.

1. Alle wore vnder saatter och betiendter, adel geistlig och werdtzlig, som iche udj nest følgende artichel er vndtagen, sampt alle militaries officerer til ritmester och capitainer, in clussive, sampt de som eyer noget frit odelszgodz, enten de boer i kiøbstederne eller paa landet (odelszbønderne vndtagen). Saa och alle forpachtere och de fornembste borgere, saa och alle ledige handwerchszfolch och sudtere i kiøbstederne, och paa ladestederne schulle betalle, for sig sielff, och en huer persohn, som i derisz hus holdning bør findes, och ere offuer tholff aar gammel, toe rixdlr om aarit.

2. Alle capelaner sampt degne och andre kierche tienere, fougder paa landet, sorenschriffuere, bye och raadstue |tienere| schriffuere, visiteurer och det gemene borgerschab, sampt alle handverchszfolch schulle, aff huer persohn betalle, i derisz husholdning befindes, och ere offuer tholff aar gammel, en rixdlr om aarit, med wittløfftigen samme forordnings meening, som hereffter schal bliffue indført. Samme forordning daterit Hansz Kongl. Maytz. ressidantz udj Kiøbenhaffn den 18 Martj 1675. [2a]

Med derhosz Hansz Excelentz Her Cancelers fuldmegtiges befalling *forschreffne* forordning pa tilbørlige steder at lade lessze och forkynde, aff Bergenhus den 6 Aprilis 1675.

Tosten Fembsteuig, stefnt for begangene forseelse med Britte Johansz daatter, vngefehr for 3 aar siden. Tosten kunde iche benechte joe med hende sig at haue forseet. Fougden Johan Toerszen affsoenet med hannem for hansz fattig domb for 7 rdr til høsten at betalle.

Anno 1675 den 21 Aprilis blef holt war, schatte och sageting paa Skougszeid udj Stranduig schibred, med dedz schibredz almue. Nerverinde erlig och welfornehme mand Johan Toersen Kong. Ma. fougit, kongensz bunde lenszmand Willich Eye med goet folch

fleere da thilstede war. Huor da retten udj epterschreffne laugretzmændz nerverelsze blef betient. Nemblig Olle Tuet, Anders Haaug, Engel Gion, Willumb Nortuet, Olle Mionesz, Knud Egeland, Vincentz Boelsta, Johan Boelsta, Olle Reffne, Johans Aare, Lars *ibidem*, och Jetle Schougszeid.

Huor da først blef lest, Hansz Kongl. Maytz. allernaadigste paa[*bud*] om proviant schatten, som *tilforne* er herudj tingbogen extraherit, och hereffter ord effter andet schal indføres.

Dernest blef lest, Hansz Kongl. Maytz. allernaadigst forordning, och familiernes landehielp som och tilfor er indført extractvisz.

Hansz Haldorsszen Tuete loed læssze it kiøbebreff [2b] aff Suend Gunderszen, och Isach Nielszen Solaas vdgiffuet, till sallig Tomes Hammerhougs arfuinger, liudende paa it halfft pund smør och 1 *fierding* hud i *forschreffne* Solaassz, och *forschreffne* Hans Haldorszen Tuete har *sallig* Tomes Hammerhougs daatterdatter til egte, nafnlig Maritte Samsons datter. Samme bref daterit Marchus *den* 3 May 1673.

Jon Boelsta loed læssze en zeddel, paa beseiglet papir *schreffuett* aff Siuer Jansszen barn føed paa Hammerszland i Haalandzdalsz kierce sogen och Strand[*uigs*] *schibrede* liudende at hand haffuer annammit fyldest betalling, aff Vicentz Boelsta, for den arffuepart hand udj *forschreffne* Hammersland war tilfalden, och tilfor aff Torchel Boelsta kiøbt. Samme zeddel daterit Bergen *den* 30 Julj 1669.

Haldor Olszen Tuette, och Knud Olszen Egeland losz[!] læssze it mageschiffte breff imellemb *dennem* oprettet. Saaleedes at Haldor Tuet affstaar 22 *marcher smør* udj Egeland, imod 22 *marcher smør* Knud thil kommer udj Tuette, och det lige imod hin anden. Samme breff daterit Egeland *den* 12 Octobris 1674.

Eliasz Laurszen Storeuig loed læssze en forligelsze imellemb hannem och dend hederlig och vellert mand Her Christoffer Gaarman, opret *den* 19 Decembris sidst forleden udj Storeuig anlangende en bøxel rettighed om ½ løb smør och ½ hud bondegodz.

Olle Anderszen Egeland loed læssze it kiøbebreff aff Henrich Studtzuig, och hansz suoger Samson Waage vdgiffuet, liudende [3a] Henrich Studtzuig, at haue solt siuff *marcher smør* for 10 ½ rdr med *schjøtningszøre* och alt. Samson Waage solt paa hansz hustru Britte Olszdatters wegne fire *marcher smør* alt wahre med bereignet for halffsiete rixdlr. Huilche *forschreffne* Olle Anderszen sielff paaboer och udj *forschreffne* Egeland beliggende. Samme breff daterit paa høstetinget som holtis paa Lygre *den* 16 [-Aprilis-] 'Octobris' 1674.

Lauridz Michelszen Egeland, loed læssze it kiøbe bref, aff Henrich Olszen Studtzuig vdgiffuet liudende paa otte *marcher smør* och 1 *fiering* hud, udj *forschreffne* Egeland boende, som *bemelte* Larsz Michelszen sielff paaboer, huormed følger bøxel, och det for fiorten rixdlr med *skjøtningsz øre* och alt. Huilche breff och war daterit Lygre hor høstetinget holtisz *den* 16 Octobris 1674.

Ingebregt Biørndal, huszmand, stefnt for lejer 'maal' i hansz egteschab med Karj Olszdatter som tilfor tilholt paa *forschreffne* Biørndall.

Ingebregt møtte, bekiende at hand haffde hafft engang med hende at bestille. Erbød gierne med sagsøgeren at ville forliges, och lofuet til høsten først kommende at betalle 8 rdr.

Dermed sagsøgerens fuldmegtig, Peder Pederszen och saa formedelst hansz fattigdomb loed

sig nøye, med de wilchor hand schaffer caution for pengene.

Johannes Hougeuold for fortillig med hansz quinde. Aff sognet strax med sagsøgeren for nj ort.

Olle Teigland stefnt Hansz Bjørndall, effter bøxel zeddel, paa hansz paaboende jord Teigland huor paa hand har betalt Hansz Bjørndall 12 rdr.

Hansz møtte weigret sig [3b] iche at kunde giffue hamb bøxel zeddel derpaa fordj hand iche wiste huor lenge [*hand*] sielff blef paa Bjørndall, mensz lofuet derhosz for rette, at alt saa lenge, hand kand sidde med fred paa *forschreffne* Bjørndall, schal *forschreffne* Olle Teigland bliffue u-mollesterit och sicher boende paa *forschreffne* Teigland, eller och hand til først kommende høsteting, at giffue *forschreffne* Olle sine bøxel penge igien.

Anne Brathusz stefnt hendes |-fader-| moder broder Engel Skougseid, for it øg som hende war vdlagt i løn effter hendes moder moder |-Britte-| Zjre Schougseid.

Engel møtte. Kunde iche nechte joe øgen at bleff hosz hamb, mensz sagde derhosz at ville betalle hende en halff rdr, och halff anden schulle hænde betallesz aff hendes moder.

Affsagt at Engel Skougszeid schal betalle *forschreffne* Anne Bratuet[!] 2 rdr for øgen, inden fiorten dage, eller derfor at lide wurdering udj hansz boe, och Engel siden, at søge sit wed retten, hosz de schyldige.

Willich Eye stefnt hansz grande Anders Eye formedelst hand formeente hand burde betalle halffparten, aff |-hua-| dend landschyld til Giert Mundem, som er udj smør bereignet, spand hand paa hansz hustrus wegne udj *forschreffne* Eye eyendes er, disszligeste erbøed Willich at hand ville bytte jord med hannemb, end och hansz war støre paa landschyld.

|-Hansz-| `Anders' møtte, och erbød sig til at ville offuerlade en 2 *marches* slaatte teig til Willich, sampt tage paa sig de 6 *marcher* smør som commissarie Lars Sand haffde paalagt paa hansz part, nar huer kunde beholde sin part. Dermed *forschreffne* Willich och war tilfredz, och ragte huer [4a] derisz hender derpaa. Daa [.....] wenner och welforligte, doch med dend condition at *forschreffne* Anders Eye, schal hereffter betalle hælten udj schat och tiende, saa lenge de toe paa begge sidder lefuer tilsammen.

Zjrj Kracheuig ladet stefne Baar Kion, for løn, och laante penge. Møtte intet. Lenszmanden hiemmelet hand var loughlig stefnt. Sage søgerens fuldmegtig satte i rette om hand iche burde bøde stefnefald.

Affsagt hand bør bøde i stefnefald 1 *march* sølff och i kost och tering 1 rixort.

Anno 1675 den 22 Aprilis holtisz waar, schatte och sageting, paa Molde udj Ous schibred. Neruerende erlig och welfornehme mand, Johan Toerszen Ko. M. fougit, sagefougdens fuldmegtig Henrich Molde lenszmand med got folch fleere da thing søgte. Huor da retten blef betiendt med epter schreffne laugretzmænd, nemblig Baar Røting, Effuind Hougland, Michel Huchenes, Olle Strønne, Erich Wafit, Anfind Steenszland, Olle Tøssze, Willem Sambøn, Hansz Øren, Mogensz Koldal, Hansz Aadland och Baar Hetleflot.

Først blef lest Hansz Kongl. Maytz. allernaadigste paabud om proviantschatten, som siden schal bliffue ord epter andet indført.

Dernest blef lest høystbemelte Hans Kongl. Maytz. allernaadigste forordning om familiernes landehielp, huilche hereffter schal bliffue indført och tilforn er extraherit.

Erlig och welforstandig Niels Rasmuszen fuldmegtig paa Liussze Closter, haffde ladet stefne Peder och Effuind Særuold, for de med hundejagt schal haue offuerløbet Liusze Closters godz effter diur.

Paa Nielsz Rasmuszens wegne præserterit Samuel Losz, som [4b] tilspurde Peder Særuold for retten om hand iche haffr offuer løbt med hund Koldilsz march, dertil suaret hand nej, hand iche hafde verit der med hunde, mensz sielff war hand der. *Forschreffne* Peder Særuold bekiende at som hand vngefehr 4 vgger for paasche war udj hansz march at hugge batner da saa hand it diur udj hansz egen march, huilche tillige med hansz broder, fulde |-epter-| diuret epter wed en fiering wegsz. Mensz saa ichun spaar dereffter, diuret bleff hand iche war.

Beroer til widere opliuszning och Nielsz Hoppe bliffuer stefnt som de beretter diuret siden schiød.

Andersz Sambøen ladet stefne Erich Wafit for hand schulle haue offuer faldet hansz moder med schiendzor paa kiercheweje.

Erich møtte, mensz ingen paa Anderszes vegne. Dog fougdens fuldmegtig satt udj rette om Anders iche bør bøde stefnefald. Thilkient i stefnefald 1 *march* sølff.

Anno 1675 den 24 Aprilis blef holt war, schatte, och sageting paa Breche udj Waags schibrede, med dedz schibredz almue. Neruerinde erlig och welfornehme mand Johan Toersen Kongl. fougit, welfornehme Nielsz Rasmuszen ombudzmand paa Liussze Closter, bunde lenszmanden, Johannesz Windenes, med goet folch fleere da thing søgt. Huor da retten bleff betiendt med epterschreffne laugretzmend nemblig Nielsz Raben, Omund Aatteraas, Larsz Vglenez, Nielsz Hefuerøen, Jacob Windenes, Simen *ibidem*, Johannes Hougland, Larsz Drifuenes, Otte Dybeuigh, Nielsz Hille, Joen Drifuenes och Larsz Santor. [5a]

Huor da først blef lest Hansz Kongl. Maytz. allernaadigste paabud om proviant schatten. Huilche herudj til forn er extraherit.

Dernest blef liudeligen lest Hansz Ko. Ma. allernaadigste forordning om familiernis landehielp, huilche och tilforn er extraherit.

Erlig och welagt mand Strange Busch ladet stefne Larsz Rølland formedelst hand hansz `dreng` schal haue med hug och slag ofuerfalden, øxen frataget och *forschreffne* Strange Busch ilde offuer schiendet, i goet folches |-fra-| nerwerelsz, och udj hansz absentz. Huorom hand udj rette `lagde` hansz schrifftlig indlegh. Daterit Prestbøhusz den 23 Aprilis 1675.

Thil probsz herom war stefnte Peder Ryland som iche møtte, formedelst `hans` quinde ligger for døden. Effterdj ingen aff Strange Busches windeszbiurd møder huormed hand hansz angiffuende kand beuissze, Lauritz Rølland gandsche fragaar, hannem iche at haue schieldet hansz ære i nogen maader til forkleinelsze. Derfor beroer denne sagh til loughlig beuissz.

Erlig och welforstandig karl, Nielsz Rasmuszen fuldmegtig paa Liussze Closter, præserterit udj rette paa welfornemhe mand raadmand Peder Hanszens wegne udj Bergen, som wed lenszmanden, haffde ladet i rette citere, Jensz Pederszen Dauer, residerende udj Qualuogh, och `det` for it hundrede rixdlr laantte penge, med resterende 3 ½ aars rentte nemblig 21 *march*. Huor om hand i rette lagde Jensz Dauers vnder haand och zeigel, vdgiffne obligation och forpantning, huorudj hand pandt setter, for samme it hundrede rixdlr, hansz i boende husze udj Qualuog bestaaende, samt en hansz sig til forhandlet jord kaldes Walhammer, schylder aarlig [5b] penge thoe rixdlr och 21 *march* aff laxeuogen, daterit Bergen den 28 Octobris 1667. Huorpaa findes aff schrefuen paa hand schriffthen 4 aars rentte.

Huorepter welbemelte Nielsz Rasmuszen `paa` *Seigneur* Peder Hanszens wegne war endelig

domb begierende sampt satte udj rette om hand iche burde betalle ald foraarsagende kost och tæring.

Jensz Dauer møtte, nechtet iche gielden, sampt gaff sig gerne goeduillig vnder retten. Sagde derhosz Peder Hanszen med det første att ville nøyagtigen contentere.

Efftersaa den omstendighed da er for retten affsagt at Jensz Pederszen Dauer schal indfrj hansz vdgiffne obligation och forpantningsz breff `som` liuder med rette, penge itt hundrede thiuge och en rixdlr, och det effter Kiøbebalchens 3 capitel, inden fiorten dage, eller och welbemelte Peder Hanszen at haue frj tiltrædning och indvisning vdj huisz hannem, thil forsichring er i pandtsat. Saa frembt eldre forpachtning och domb derpaa iche frembuiszes, och foraarsagendes omkostning betalles.

Anno 1675 den 28 Aprilis blef holt waar, schatte och sageting paa Borgen udj Opdals schibred med dedz schibredz almue. Neruerinde erlig och welfornehme mand Johan Thoersen Kongl. Maytz. fougit udj Sundhorlehn, bunde lenszmanden Christoffer Hammerhough, med endeel almue och got folch meere da thing søgte. Huor da retten blef betiendt med epterschreffne laugretzmend, nemblig Ingebrigt *Nedre* Hommeluig, Anders Stølle, Nielsz Giøuogh, Morten Seigluig, Olle Gieland, Knud Søreid, Christoff Kongszuig, Hansz Sæd, Johannesz Tuet, Knud Opdall, Rasmus Tøs och Anders Reisemb. [6a]

Huor da først bleff lest Hansz Kongl. Ma. allernaadigste paabud, om proviantschatten, som tilforn er extraherit.

Dernest blef lest Hans Kongl. Ma. allernaadigste forordning om familiernis landehielp, huilche och tilforn wed Strandebarm schibrede er extraherit.

Jacob Haaimb stefnt for fortillig med hansz feste quinde. Affsognet med sagsøgeren for hansz fattigdomb schyld for thj slettemarch.

Kongl. Maytz. fougit Johan Toerszen begierit udj tingbogen maatte indførís, huorledes en soldat wed nafn Joen Olszen Haaimb, hannemb nu paa tinget beegnet som hand saad och annammit Kongens rettighed, och hand paa høystbemelte Kongl. Maytz. `vegne` krefuet *forschreffne* soldats moder 2 *march* sølff effter domb for fløtnings forsømmelsze. Huor da *forschreffne* soldat opsprang, pinchet och thilspurde om fougden ville tage dend rdr vd, huilchet hand aldriig schulle faae. Som fougden paa rettens wegne, tilsagde lenszmanden med mend det at vd wurdere, sprang *forschreffne* soldat paa døren, bandet och suor de schulle ichun komme, mensz aldrig schulle de faa en schilling, thj hand var Kongens soldat. Derfor meente hand intet haffde at suare.

Kongl. Maytz. fougit hafde ladet i rette stefne, Rangnille Johansz datter for lejermaall, med Jensz Knudtzen begaaet Anno 73 om waaren.

Forschreffne Rangnilde møtte nechtet indtet hendes forseelsze. Bad om naade och iche retten, och sagde gerne at ville slebe for hendes bøder, naar dend som hende belaae wille forsørge barnet.

Fougden satte udj rette om hun iche burde bøde effter re[ce]ssen.

Affsagt at *forschreffne* Ragnilde Johannes datter bør for hendes forseelsze bøde effter C4 recess til Kongl. Maytz. sex rdlr, och siden haue fri tiltalle til *forschreffne* Jensz Knudzen, om hun har hannemb noget at thiltalle. [6b]

Knud Johansen Helleland stefnt, som `hand` imod Kongl. Maytz. vdgangne forordninger, iche har taget siig aarsz tienneste, huerchen heel eller halff. Der fore satte Kongl. Maytz. fougit udj

rette, om hand iche burde epter Kongl. Maytz. naadigste vdgiffne schatt breffue betalle till Hans M. 2 rdr aarligen saasom for en ledig karl eller pebersuend.

Knud Johansen møtte wiste sig intet til befrielse. Mens [-det-] som det war dend første gang hand derom var stefnt, och dedz beschaffenhed iche war bewust, erbød hand at ville giffue fire rixdlr, for de aaringer hand saa haffde verit vden tiennest, dermed fougden loed sig benøye, med de wilchor, hand enten schall antage jord, eller aarsztienneste, heel eller halff och det strax inden aaretz vdgang. Saa fremt hand iche derfor vil strafes som ved bør.

Christoffer Lauritzen lenszmand i Schaaneuig schibrede, præsterit udj rette <paa welagt Larsz Wallens wegne> som haffde ladet stefne Hansz Sæd, och hansz søn Jensz Møchlebost, for resterende landschyld som Hansz Sæd forleden haffde sagt goed for *forschreffne* hansz søn Jensz [-Sæd-] Møchlebost, for 2 aarsz landschyld huer aar 2 phund smør er 4 rdr, och for korn udj it aar 7 *marcher*, jullemarch 3 *marcher*, tredietage 2 *march*. Beløber til sammen 6 rdr.

Hansz Sæd saauelsom Jensz Møchlebost møtte, fragch iche, joe at haffue lofuet, at hansz søn schulle betalle ald resterende landschyld, som war forfalden til julleafften, doch med wilchor at hansz søn schulle bliffue wed gaarden. Mensz saasom Larsz i Wallen haffuer vden hansz søns minde selff brøt dend forligelse i det hand har fest gaarden Møchlebost bort til en anden, och hansz søn nu med fattig hustru och børn sider paa en bor hough.

Christoffer Larszen, paa *forschreffne* Larsz Wallens wegne satte udj rette om Hans Sæd iche bør bliffue wed hansz forening och betalle [...] hansz løffte med ald anvente, om kost- [7a] ning, samt Jensz at betalle louglig huszeboed, med omkostning. Huorpaa hans war domb begierende.

Christoffer sagde widere, at hand wille beuisze at Jensz Møchlebost iche war drefuen fra hansz jord, mensz sielff dend goed uillig opsagt och faait i opsigelse 1 rdr.

Denne sagh beroer indtil louglig beuises at Jensz Møchlebost hansz gaard sielff haffuer opsagt. Siden gaesz huad ret er.

Axel Madzen Barmen ladet stefne Olle Klette formedelst it horsz hand hafde flydt hannemb hand schulle føde, for dend at bruge.

Olle Klette møtte, kunde `iche` fragaae øgen joe at haue faait, mensz sagde at øgen war siugh. Blegg forligt for retten, at Olle Klette schal betalle *forschreffne* Axel Madzen nj *marcher* for øgen til høsten.

Erich Dallen ladet stefne Lauritz Anderszland for it field hand hauer leyet, aff Hansz *Excellentz Her* gennerall krigsz commissius, huor aff hand giuer i land'schyld' 1 ½ rdr, huilche *forschreffne* [-Erich-] `Laris` Andersland schal lade opbede med hansz queg, samt giffuer laug, andere der ochsaa at bede [-der-].

Laursz Anderszland møtte, meente [-hand-] det at høre Anderszland til, huor, hand och ville bette, saa lenge indtil hand saa domb derfor.

Affsagt effterdj det er en sagh, som hen hører paa aasteden, til med frembuiszer Erich Dallen, ey heller hansz bøxel zeddel derpaa, huor fore denne sagh beroer indtil denne sagh bliffuer louglig stefnt paa aasteden.

Anno 1675 den 29 Aprilis blef holt waarting paa Halsznøe Closter, med dedz tilliggende almue. Nerverinde erlig welagtbahr och welfornehme [7b] mand Johan Frimand, forwalter offuer Haranger lehn och Halsznøe Closter, med samptlige closter lenszmend och endeel almue da thilstæde war. Huor da retten blef betient med epterschreffne laugretzmend, nemblig Torchel Kongszuig, Michel Tuet, Torsten Schorpe och Anders Flache aff Opdal schibrede, Laursz Grambshoug, Erich Houge, Iffuer Egeland och Peder Østuig aff Fiere schibred,

Willumb Hofland, Steen Opimb, Joen Husztuet och Colben Fodzel aff Etne och Fieldberg schibreder.

Peder Eridzland aff Schaaneuig schibred, stefnt Pouel Handeland, formedelst der siges hand schal haue giort hannemb nogen ofuer last udj it brullup i Wallen, nu i winter.

Pouel Handeland møtte, nechtet |-iche-| med hanz videnschab `iche` at haue giort hannemb noget imod. Den sag beroer til loughlig vidnisziurd.

Hederlig och wellert mand Her Peder Heltberg sogneprest til Fieldberg prestegield ladet stefne Pouel Handeland, for en tønne |-korn-| resterende korn tiende, som er Kongens part. Huilche Pouel schal indeholde formedelst hanz gaard Handeland er en vdlagt officergaard.

Pouel herimod møder och suarer at hand iche hauer betalt Kongens tiende i elffue aar. Meener Hanz Excelentz Her Cancelers resolution hannemb schal befrj, som hand nu i rette legger, formeldende huad frijhed officerne bør niude wed derisz gaarder, huor udj tienden iche specificeris, samme resolution daterit Bergenhus den 25 Augustj 1671. Dernest lagde Pouel Handeland i rette en missive til *Seigneur* Frimand schreffuet, med formeening, hanz landbonde burde were frj for ald saadan vdgiffit, tiende, arbeid eller anden besuering, aff capitain Selvernagel [8a] huilche missive daterit Handeland den 22 Aprilis 1675.

Herimod blef i rette lagt en anden supplication til Her Canceler. Huor paa hanz fuldmegtig i slodzlougen, *Seigneur* Peder Hanszen paa Hanz *Excellentzis* wegne har resolverit, saaledes om officergaardernis bønders tiende til Kongen. Resolution vdj dend anordning, om officernis gaarders vdlegh nafn|-lig-| giffues specificerlig, huad rettighed officerne bør niude, huor iblant tienden iche nefnis. Derfor kand paa det sted, iche meere frijhed, end paa andre steder begieres, mensz betalle tienden *etcetera*.

Huorepter Her Peter Heltberg begierede domb.

Efftersom sees klarligen aff Hanz Excelentz Her Cancelers egen resolution, vdgiffuet den den[!] 25 Augustj 1671 at derudj iche nefnis eller siges officergaardernis bønder at schal were frj |-och-| `for` Kongl. Maytz. anpart korntiende. Thilmed vdyder Hanz Excelentz Her Cancelers fuldmegtiges resolution, at tienden iche nefnis i dend anordning om officergaardernis wdlegh, och at de iche meere frijhed her end paa andre steder kand be|-talle-| giere, mensz betalle tienden *etcetera*. Daterit Bergenhus den 23 Martj 75.

Effter huilchen lejlighed wed wi iche rettere herudj at kiende, end at Pouel Handeland joe bør betalle, till dend hederlige mand Her Peter Heltberg, dend resterende kongetiende hand prætenderer paa.

Joen Frambnesz kierchewerge til Wigebygd kierche stefnt Peder Domesznæs for kiorleje aff en halff kierchekoe for forleden aar. Huilche koe hanz formand *sallig* Lauritz Domesznæs och *sallig* Gunder Vig haffde paa leje, och *forschreffne sallig* Gunder Vig sig goed uilligen tilforn med betalling haffuer instillet, derfor *forschreffne* Joen Frambnesz formeente, paa kierchens [8b] [*wegne*] at Peder Domesznæs och burde betalle dend resterende leje tillige med koen, derpaa hand var domb begierende.

Peder Domesznæs møtte, viste sig intet andet til befrielsze, end sagde at koen haffde verit siug. Bekiende doch at dend bleff slagtet och huden deraff, bleff lefuerit paa closterit aff hanz formand, *forschreffne* Larsz Domesznæs udj landschylt. Mensz bekiende widere at koen war ichun thilsammen wuderit for 9 *marcher*, huilchet hand iche kunde beuisze.

Affsagt at Peder Domesznæs schal suare Wigebygds kierche til dend halffue koe, och idtzig kierchewerge Joen Framnesz betalle det aars prætenderende koeleie deraff, nemblig tholff schilling, saafrembt det iche wed wuderung |-aff-| aff hanz boe schal vdsoges och omkostning betalle.

Ombudzmanen *Seigneur* Frjmand ladet stefne for fløtningsz forsømmelsze med Kongl. Ma. interesses beopagtere *Seigneur* Peder Pederszen, effterschreffne Steen och Tore Oprimb, Gunder och Nielsz Tuet, huilche alle møtte, vndtagen Nielsz Tuet huisz barn[?] legger lig.

De tre som møtte vndschyldede demb, gierne at ville haue fløt dend gode mand, komb for sildig, och strax de komb til søen, da war hand affseiglet.

Joen Husztuet hiemmelet wed æd at hand saae de gich straxsz til søes, ½ timme epter at de war tilsagt.

Beraabte dem ellers paa *gammell* Olle Dyren at hand skulle vinde det samme.

Beroer saa lenge indtil hand bliffuer stefnt.

Vdkaarit thil some mend at drage til laugtinget Olle Hetland i Øllen sogen och Fieldberg schibrede, Michel Liusznesz aff Etne schibrede, Johannes Vlfuemb aff Fiere schibrede, Nielsz Flache aff Opdal schibrede, Haluor Hillesdal aff Schaaneuig schibrede. [9a]

Den 30 Aprilis holtisz waarting paa Closteret med desz liggende almuen aff Føens och Waagsz schibreder. Nerverinde ombudzmanen *Seigneur* Frimand, lenszmanen Christen Ibszen, med endeel almue da thing søgte. Huorda retten blef betient med epterschreffne laugredzmænd, nemblig Baldzer Dalle, Sæbiørn Lillebøe, Olle Hofland, Johansz Norhuglen, Knud Rønholm, Christen Eide, Wermund Rønholm, Torchel Næssze, Sæbiørn Bieland, Samson Wold, Ingel Huchenesz, och Jens Noruigh.

Sallig Olle Nesszes enche Gurj Baardz datter, med samptligen dend *sallig* mandz børn, Jensz, Karl og Hansz Olsen, samt Karen Olszdater, stefnt at offuer beuisze hin anden om nogen penge som Jensz siger at haue verit epter hansz *sallig* |-epter-| `fader´ och iche kommet paa schiffet.

Jensz møtte, meente at hansz stifmoder och broder Hansz som war udj huszet, och styrede nøglen at skulle suare hamb til domb.

Hansz, for rette bekiende at hansz sallige fader paa hansz yderste gaf hamb fire rdr udj rdr in specie. Ellers war der femb rdr udj smaapenge. Som enchen och Hansz tilforn hafde angiffuet. Efftersom Carl och Karen iche mødte, da beroer denne sagh, saalenge indtil de møder, och loughlig widnesbiurd føris.

Daniel huszman paa Wespesta ladet stefne Erich Anderszen Kalleuog formedelst hand vden lough och domb har bemechtiget sig endeel hansz godz formedelst hand blef hamb noget schyldig der hand var hansz rangmand, femb rdr. Derpaa taget 1 koe 2 ½ rdr 1 seng 1 ½ rdr 1 kledes trøye 3 ½ rdr 1 bordug 1 rdr, 1 laante laasz indeholt for 1 rdr, it lante windufue 2 *marcher*, 1 gryde och 1 schiering for femb ort, som hand schal haue taget i Nielsz Kalleuogs lade, 1 stort schab som stoed i stuen for 1 rdr, noch indeholt som hand hamb laaned 1 naffuer 10 *schilling*, 1 støche jern 8 *schilling*, fersche machrel indeholt for 2 *marcher*, fød 1 nød for ½ rdr, hansz datter i ganneløn[?] for 18 *schilling*[?], sild 3 *march* 6 *schilling*, noch [9b] laant Erich Anderszen 1 senge karmb 1 ort, 3 melche kar och 1 flødebøtte 20 *schilling*, 1 nyt kar 2 *marcher*, 1 træsmørkande 4 *schilling*, 1 vng kalff for 12 *schilling*, 1 kier??? 8 *schilling*, noch 1 bøtte som hand toeg fra hansz kone paa Wespesta, och slog konnen.

Erich møtte intet, och ey heller nogen paa hansz wegne. Christen Ibszen, Johannes Wespesta och Jensz Eide hiemmelet hand war loughlig stefnt.

Derfore satte ombudzmanen i rette om hand iche burde bøde stefnefald. Thilkient 1 *march* sølff.

Albert Carstenszen stefnt Erich Anderszen och Daniel huszman for en kierchekoe.

Daniel møtte och bekiende, at det war dend kierchekoe som Erich Anderszen sig thillige med

meere hosz hamb bemechtiget och saa gierne hand annamit koen igien.

Efftersom Erich Anderszen ey heller hertil at suare møtte, derfor beroer med koen til widere stefnemaal. Och *forschreffne* Erich Anderszen effter ombudzmandens i rettesettelsze til kient i stefne fald for denne sagh ochsaa 1 *march* sølff.

Hansz Qualuig aff Vdsier stefnt til at offuer beuisze Asbiørn huszmand at hand er en boltetiug. Huilchet Hansz Qualuig nu for retten wedstoed at hand hafde schielt *forschreffne* Asbiørn for en bolte tiuff.

[-Hansz-] Aszbiørn huszmand møtte och sagde at Hansz Qualuig schulle hannemb, offuerbeuisze at hand war en boltetiuff eller vere samme mand.

Hansz Qualuig, Aszbiørn huszmand, offentlig for retten erclerit, at hand iche viste andet end det som erligt war med hannemb, och haffuer sig paa Kongens wegne med ombudzmanden effter lougen, at foræhnes.

Siffuer och Hansz Qualuig, item Joen Kløfning stefnt for tuende kister som berettes schal were aff *dennem* fundet. Huilchet alle trende møtte, och nechtet [10a] alle tre ingen kister at haue fundet och ey heller wiste deraff.

Thil profs derom blef frem eschit Olle Olszen som førind hand afflagde hansz æed, tilspurde samptlige Vdsiers thilstæde verinde almue, om de viste noget med *dennem* i nogen maader huorudj de kunde beschylde hannem, at hand iche war døchtig til at bekiende hansz sandhed, dertil de samptlig med en mund `suaret` at de indtet v-erligt i nogen maader med *dennem* var bewust. Olle profuit at Larsz huszmand hafde sagt, stefner Hansz Qualuig mig `for` dend eene kiste, da schal jeg stefne hannem for de tuende kister, som schal gafne sagsøgeren it hundrede dlr.

Christen Ibszen profuet at *forschreffne* Larsz huszmand hafde sagt at hand schulle gafne sagsøgeren, it hundrede rixdlr, om hand schulle sidde paa wand och brød, huor`paa` de thuende gjorde deris fulde æed.

Larsz huszmand hertil war stefnt at ofuer beuisze demb om de kister. Huortil hand suaret, at Joen Kløfning och Siuer huszmand roede ud anden julleaug sidst leden it aar siden, at ville fornehme wed Spandholme, om der iche war indkommen noget wragh, efftersom der julleaugszafften komb nogen bord ind drifuendes huorpaa enda lagde tør grøn, saa der nylig it schib schulle were for-w-løchet, huor de siuntes der stoed tuende warder paa *forschreffne* holme, mensz komb intet til holmen dend tid for stor søe och dragsus. Siuer och Hansz Qualuig, beretter, Larsz huszmand, at var vde wed nytaarsztider nest epter, och da hafde sagt at der war ingen warder. Bekiende ellers at der gich røgte aff de haffde fundet tobach, och kunde de ochsaa faa tobach at kiøbe hosz demb, anden julleaug, derpaa Vdsier, endoch der intet var tilforn [10b] ey heller kunde nogen folch komme huerchen til eller fra landet for nytaarszdaug, och war det Siuer Qualuig som først solde tobach.

Siuer Østerimb blef thilspurt om hand var vitterligt Joen Kløfning, och Siuer Qualuig, ved julletiider, iche roede vd til Spanneholm, och da saae thuende warder och siden om nyt aar atter, och da komb til holmen och ingen saa. Dertil hand suaret jae saa at haue hørt. Item bekiende ochsaa at der var mangel paa tobach for juel, mensz i julleaugene fich de tobach til kiøbsz baade hosz Hansz Qualuig, och hosz hansz søn Joen Kløfning.

Olle Olszen bekiende det samme at de saa tuende warder, huilchet Joen Kløfning berette, som war vdroet berette, mensz kunde iche for Gudz vejerlig komme til holmen. Bekiende ochsaa at de haffde stoer mangel paa tobach for juel, och war en stoer storm udj trei vgger, saa ingen kunde komme huerchen til eller fra landet, mensz i julleaugene war tobach til kiøbs, hosz Hansz Qualuig och hansz søn Joen Kløfning.

Joen Kløfning sagde ichun engang at war vde, och ville paa Spanneholm, mensz nechtet iche at saa nogen warder, uden en ørn. Bekiende widere at det tobach hand solde fich hand hosz

Anders Landenes i Carsund. Nechtet gandsche iche var vde paa holmen førind 2 maaneder der effter at hand første gang var der.

Denne sagh beroer effter ombudzmandens begiering til widere epterforschung och opliuszning udj sagen.

Thilforordnet at drage til laugtinget, aff Føyens schibred Larsz Spiszøen och Waags Nielsz Eye. [11a]

Anno 1675 den 11 May waare wij epterschreffne Bendix Dyrhus sornschrifr offuer Halsznø Closter udj Sundhorlen, Hansz Flotten, Knud Vdstuen, Greb Ouszuogh, Siche Wettestøe, Willumb och Endre Hofland, samptlig ædsorne laugretzmend udj Etne schibred, aff erlig agtbahr och welfornehme mand Johan Frjmand forwalter offuer *forschreffne* Halsznø Closter och Haranger lehn, tilkaldet at møde paa Bierch, at Halsznø Closters jord udj *forschreffne* Etne schibred, at grandsche och forfahre dend store schade, som nest forleden naten imellemb 3die och 4de julleaug, sig der sammestedz hafuer tildraget med dend store fieldschrede som hafuer borttaget mesten alle huussene, sampt offuer gaaet hans beste engh och føehage.

Eptersom bunden derpaa boer nafnlig Siuer Olszen, samme jord schal haue opsagt med mindre der paa dend v-bodelig schade i tide kand raades boed. Neruerinde paa Kongl. Maytz. wegne fougden welfornehme mand Johan Toersen, udj fuldmacht paa *welbemelte* Johan Frjmandz wegne hansz tienner och fuldmegtig welagt Hans Jørgensen, Closter bunde lenszmand Ingebrigt Sualand.

Huor wi da epter flittig grandschning och erfaring, hauer samme schadelig schrede anseet da findes dend fast merchelig schade at haue giort, paa *forschreffne* Bierch særdehlisz paa biugningen, daa huusene alle vndtagen fæhuszet, it lidet ildhusz, och stuen mesten gandsche forderfuet, saa det offuerbleffuende deraff paa it andet sted bort fløt, mensz laden, med alt derudj verinde, baade korn och høe [11b] gandsche i grund, saa iche deraff findes noget tienlig paa stedet, vden noget forderfuet stafuer, bielcher och staffler, som har hefftet imod nogle store biercetræer, tuende sengeboder med huisz ringe boeschab, och æ dend wahre de eyede, tuende faar och giede husze, med baade gieder och faar udj. En øge eller hestestal med trende derudj bort komne øger. Derforuden hauer skreden offuerløbet, och nederweltet mangfoldige steendynger offuer dend aller beste oc tycheste eng och bøe jord, alt offuen fra derisz melchestøel v-den gierdzgaardenn och neder til huszene, huor meste gresz wahr formedelst tasie der altid nederrandt aff queget. Diszligeste neder fra huszene och til wandet, huor och dend sletteste och beste eng war aff sig fra huszene, huilche skrede sig strecher paa bøen udj lengden fra gierdzgaarden, och `neder` til wandet, thol hundrede och fire faufne, och udj bredden offuerstoppe tredufue faufne, paa det bredeste førgetiuge och femb faufne, nederepter 40-35-30-20, och paa det smalleste fembten faufne bred, och en liiden ager vnder huszene gandsche bort taget. Saa och en stoerdeel aff dend beste hage, alt fra øffuerste field och neder til gierdzgaarden gandsche forderfuet. Dernest hauer vi epterforschert, dend offuerblefne bøe jord huad den kand hereffter settes och taxeris for, som findes til deelisz offuer alt, heel vret och steenet, sampt tynt och mager. En deell aff aggerne, i dette aar ochsaa w-saait, formedelst mangel aff møgh etcetera.

Epter saadan lejlighed, och effter *Landz Leye Balchen* [12a] første capitels tilladelsze, da kand wj iche befinde samme jord, Bierch, som tilforn gafuis af landschyld en løb smør och 1 huud, herepter at kand schylde udj landschyld meere end smør halfftredie pund. Sær[?] fordj huor denne skræde er offuer løbet, iche staar til nogen rydning igien. Ey heller findes nogen lejlighed, paa nogen aff siderne, dend til at forbedere. Sær och at de gamble skræder, dend gandsche bøjord tilforn nogle aaringer, imellemb er offuerløbet. Sær och formedelst mand neppe kand faa, nogen samme jord at beboe, aff aarsagh, de iche kand were siker nogen nat eller daigh, naar de sidder i derisz husze for derisz liff, naar regen er, formedelst de skræder,

som alt henger til rede dem offuer hofuedet huisz Gud aller megtigstt dennem iche naadeligen wed sin milde haand bewahrede dedz[?] til etcetera.

Anno 1675 den 12 May waare wij epterschreffne Bendix Dyrhusz sornschrifuer `offuer` Halsznø Closter udj Sundhorlen, Ingebrigt Sualand, Knud Vdstuen, Greb Ouszuogh, Siche Wettestøe, Willumb och Endre Hoffland, sambtlig ædsorne laugretzmænd udj Etne schibred. Aff erlig agtbahr och welfornehme mand Johan Frimand forwalter offuer Halsznø Closter och Haranger lehn tilkaldet paa en Halsznø Closters jord kaldes Gundegier[?] liggende udj *forschreffne* Etne schibred, at forfahre huad schade der war scheid aff en jordeschrede som schal vere vdrunden aff en ager forleden aar, nest for juel. Eptersom den paa boende bunde Pouel, hauer sig beklager, iche wed [12b] jorden at kand bliffue, med mindre samme jordskræde bleff besigtiget, och dend igien bliffuende jord for en retferdig landschyld taxerit, saa hand Hansz Ko. Ma. schatter som naadigst paabiudes, derepter kunde formaa at vdgiffue. Neruerinde paa welbemeldte Johan Frjmandz vegne, hansz tiener och fuldmegtig welagt Hans Jørgensen. Huor wi da osz først begaf dend jordeschræde, udj dend beste och største agger, aff jord och smaa steengrusz at vere vdrunden, som indtet paa nogle aar tid vden allerstørste arbeide och besueringh kand bliffue opfyldt. Doch aldrig saa som dend tilforne hauer werit, aff aarsagh der endelig vil giøres en halwit <eller grøfft> tuert neder igiennem aggeren, vdaf frycht at store wandløb, iche schulle giøre dedz støre schade derpaa. Samme skræde paa aggeren fra det ofuerste, och til det nederste, strecher sig thiuge och otte faufner lang, och udj bredden femb, sex och siuff faufne, som vngefehr for en halff tønne sæds schade kand bereignisz.

Epter huilchen lejlighed, saa och effterdj Landzlej Balchens første capitel tillader, de gaarder som er for ringe sat, at paasettes, och de som igien er forhøit sat at affsettes. Da kand wj effter flittig grandschning intet befinde, eller goed kiende, *forschreffne* jord Gundegier[?], som tilforne gaffuis aff udj landschyld en løb smør, och 1 ½ weter neffuer, hereffter at kand giue meere aff landschyld om ellers nogen samme gaard schulle kunde beboe, end en løb och sex mercher smør. [13a]

Anno 1675 den 22 Junj, waare wij epterschreffne Bendix Dyrhusz sornschriffuer i Sundhorlen, Siuer Nesz lenszmand udj Strandebarm schibrede, Hansz Mundemb, Gierdt *ibidem*, Johansz Furhofde, Baar Hafn, Gulbrand Nernes, Anders Indre Omme, Johannesz Stor Linge, Olle Berge, Arne Grafdal, Hansz och Torchel Ytre Omme, samptlig ædsorne laugretzmænd *ibidem*, epter louglig stefnemaal forsamlede udj *forschreffne* schibred, imellemb Hafneraasz och Houge at gaae, och giøre it rigtig marche och skougschiffte.

Huorom erlig och welagt mand Pouel Andersen borger udj Bergen och residerende paa *forschreffne* Hafneraasz fremblagde Hansz Høye Excelentz Her stadtholder Gyldenlewes vdstede stefning, huilche paa aastæden bleff lest. Huorudj til samme schiffetes offuerverelsze citeris Zidzele Hennings datter boende paa *forschreffne* Hoffue, och hendis søn Henning Brønelszen Giere, som eyere til *forschreffne* Hoffue. Samme stefning daterit Bergenhus den 18 May 1675.

Hertil at suare møtte Henning Giere baade paa sin egen och sin moders vegne. Pouel Anderszen Hafneraas begieret, effter stefningens indhold, it rigtig och retferdigt skoug och marcheschiffte.

Huorom de indstefnte ochsaa epter tilspørgelsze, war tilfridz, naar det kunde schee dennem noget saa nær, vden alt for stor schade, vden giertz. Mensz inden giertz vilde de holde demb effter, saa som tilforne, thj de derpaa hafde offuer 30 winters hefd w-paa anchet. [13b]

Prout och windisz biurd war ingen paa enten af sidderne stefnt, och ey heller hafde nogen, som eigentlig kunde vinde huor uit en huer hafde tilhørt..

Effter huilchen lejlighed samp Hans Høye Excelentzis vdgiffne steffnings indhold wi strax

begaff osz vden giertz, lengst oppe udj fieldet och skougen. Huoros effter flittig grandschning och erfaring strax noruest ved Krachewatten, bleff anuist paa en hei kaldies Kracheuatens hei, tre steene som wij iche andet kunde fornehme end de aff mennischens hender til merchesteene war neder sett. Huilche bleff for marcheschiel, och skoug schiffte døgtig erkiendt. Huilche steene peger lige nedepter compasen udj syd sydost, til dend anden marchesten som bleff satt udj tre steene, wed Huchedalsz ende paa en stoer jordfest steen, huorhos fantis en *gammell* schiffesgaard. Derfra och øffuerst paa Huchedalszhei bleff satt dend tredie steen `och` med tuende vidner hosz, tet neden wed it brat berg och udj samme berg, bleff hugget it kors strax offuen offuer. Dend fierde steen bleff sat, strax østen for Huchedals led, offuen paa it lidet berg udj tre steene, och en høi spisz steen mit udj. Huilche strecher alt tet østen for Dybeste dal. Dend fembte bleff sat udj trende steene mit udj Huchedallen paa dend øffere side ved Dybestedall. Dend siete bleff sat paa setterstøllen strax noruest fra en *gammell* bierche stue. [14a] Dend siufuende bleff sat ved dend østere side hosz Lindesuenget[?]. Derfra lige ned til it korsz som fantis hugget udj it berg wed weyen. Der neden for, paa yttre skielden, bleff dend ottende merche, udj trende steene satt. Dend niende och sidste marchesteen bleff satt inderst paa Schuin[?] heyen och saa med tuende vinde hosz.

Anlangende hiemmejorden indengiertz, huad tuist dennem derom kunde vere imellemb, derom bleff Pouel Anderszen Hafneraasz och Hening Brønelszen Giere med huer andre, saaledes foræhnt, at en huer schal beholde paa bøen hereffter saa som de tilforn hafft hauer, med dend condition, at Henning Brønelszen paa hansz egen, och hansz moders vegne haffuer affstaa it quernestøe, med it lidet støche jord derhosz vden giertz, saa som en frj vej dertil, som Hafneraases besiddere, til forne hauer nødt, och herepter w-paa anchet følge schal. Och frj settervej schal en huer, aff *forschreffne* jorders besiddere were w-formeent i alle maader. Huor paa de ragte huer andre deris hender och war saa venner och meget vel med hinanden forligte, och i alle maader med *forschreffne* schiffte paa begge sidder vel benøyet.

Anno 1675 den 23 Junj waare wij effterschreffne Bendix Dyrhus sorenschriffuer udj Sundhorlehn, Hansz Mundemb, Giert *ibidem*, Johansz Furhofde, Baar Hafn, Gulbrand Nernes, och Arne Graffdal, samptlig ædsorne laugretzmend udj Strandebarmb schibred, forsamlet paa Grønneuigen retten at betiene. [14b] Neruerinde bunde lenszmanden Siuer Nesz. Huorda præserterit erlig och welagt mand Pouel Anderszen Hafneraasz, som haffde udj rette stefnt, wed bunde lensz manden, Ingosz Nielszen paa sin egen, och `Olle` Gullichszen paa hansz quinde Gurj Nielszdatters vegn, efftersom hand haffuer samme jord Grønneuig aff dennem och derisz sødschind och sødschinde barn, udj pandt thilbrugsz en tidlang hafft hauer, och dennem tilforn samme gaard til løszning ladet tilbyde. Huilchet hand nu udj daug dennem ochsaa for retten tilbød. Formeente derfor dend til odel at eige.

Huilche begge indstefnt møtte och suarit at Pouel Hafneraasz haffde tiit bødet dennem samme jord til løszning, mensz huerchen de eller nogen aff deris, wille |-och-| `eller` kunde løsze same gaard. Mensz det *forschreffne* Pouel Haffneraasz, w-behindret hereffter at følge.

Thil huilchen ende *forschreffne* Pouel Hafneraasz lod epterschreffne pandtbreffue oplesse. Først blef it udj rette lagt, aff Gulbrand Pederszen, dend tid paa Traa paa Warildtzøen boende, och Olluff Gullichsen thilholdende paa Grønneuigh vdgauen, liudende paa 21 *marcher smør* och 21 *marcher* i wahre, och 2 slett *march* och 11 1/5 *schilling* penge sor[!] schyd offuer sødschindschiffte, och det til brugelig pandt, imod 21 ½ rdr |-smør-| huor aff *forschreffne* Pouel iche begierit rentte, den 12 Martj 1652. For det andet fremlagdes it kiøbe, liudende paa it spand smør och it giedschin udj *forschreffne* Grønnevig och det for 26 ½ rdr aff Peder Bertun vdgiffuet, den 14 Martj 1655 paa Dybszland. For det `3die` bleff it pandtbreff frembt lagt liudende paa `halff` elluffuede *marcher smør* och ligesaamegit i ware, aff Herloff och Nielsz Anderszønner, sampt Maren och Birgette Anderszdøttre, vdgiffuet imod 7 rdr 5 *marcher* 4 *schilling*, och beløber renten meere end landschyliden opløber, naar odelszschatten

[15a] er betalt, 4 ½ *march* udj 12 aarsz tid, giør[?] saa som de *forschreffne* sødschinde har faait, 8 rdr 3 *march* 12 *schilling*. Samme bref daterit Bergen den 13 Martj 1662. For det fierde fremblagt Ingus Nielsens pantebreff, paa 21 *marcher* smør och lige saamegit [*wahre*] och det for 38 rixdlr 1 *march* 12 *schilling*. Samme breff daterit Hiertaasz den 23 Martj 1667. Huilche pandtegodz beløber tilsammen 1 løb smør och 1 hud.

Derimod beløber alle pengene som bemelte Pouel Hafneraasz hauer |-oppebaaret-| `vdgiffuet`, paa denne *forschreffne* jord Grønneug, thilsammen 104 rdr 5 *slettemarch* och 8 *schilling* dansche.

Herepter begierede dend pandthafuende thillige med de thilstædewærende pandtsettende, att samme jord Grønneugen maatte nu aff disze sex dannemend som retten betiente, bliffue loughligen wurderit, och taxerit saa megit dend kand med rette were werd.

Huor fore de dennem strax vd begaff, och jordens lejlighed forfarit det meeste och beste muligt wahr; ald desz beschaffenhed epterseett och efftersom der war heel ringe och raaden hussze paa gaarden, vndtagen de som *forschreffne* Pouel Haffneraasz, hauer sielff did fløt. Da hauer |-wij-| wi samme <gaard> Grønneugen wurderit for penge, it hundrede och otte rixdlr, som beløber meere end som vd giffuet er, penge tre rixdlr och 8 *schilling*. Der for-uden er nu for rette affsagt, at de <selgende> pandtsettende, eller och rette odelszmænd giffues endnu til offuerflød, en halff aarsz delation samme gaard Grønneugen for de vdgiffne penge at indløssze. Huisz det iche scheer schal samme gaard Grønneugen, dereffter følge Pouel Anderszen Haffneraasz, hansz hustru och arffinger for it frit odelskiøb naar [15b] dend sum epter wurderingen, bliffuer fyldistgivet, til dennem som med rette noget effter liqvideringen kand restere.

Anno 1675 den 25 Junj waare wi epterschreffne Bendix Dyrhus sornschriffuer udj Sundhorlen, Arne Leiland, Anders Haauig, Joen Austesta, Isach *ibidem*, Anders Berge, Lauritz Aare, Johannes *ibidem*, Eling Sefræid, Vincentz Boelstae, Lassze Foer, Siuer Schiursand och Steen Houge, samptlig ædsorne laugretzmænd, forsamblet epter Hansz Høy Excelentz Her stadtholders, schriffilig vdstede stefning i bemelte[!=*Stranduig*] schibrede, paa aastæden, imellumb Øfre Hage paa dend eene och Røszaasz paa dend anden side. Nerverinde Kongl. Maytz. bunde lenszmand `i *forschreffne* schibrede' erlig och welagt mand Willich Eye med got folch fleere da thilhaabe war.

Huorda Lauridz Godtschalckszen Øfre Hage saasom eyere och bøxelmannd paa aasteden i rette præserterit, och fremblagde Hansz Høye Excelentzis Her stadtholders schriffilig citation desz indhold, at hand for aarsagedes at begiere it rigtig marche och schougschiffte imellemb *forschreffne* Øfre Hage, och Røszaasz efftersom de *gamble* marchesteene siunes at vere løsz graffen, och en anden igien opsatt for kort thid siden. Huorudj stefnis lejlendingen Daniel Mattiaszen Røszaasz, sampt hansz jord eyger Isach Sunduor. Thil probs war stefnt Siur Olszen Refne, hansz quinde Anne Mattiasz datter, och Jacob Øffre Hage, til at vinde huad dennem om bemeldte marchesteene, skiel och schiffte er bewust. Samme stefning daterit Bergenhus den 4 Junj 1675. Vnderpaa fantes schreffuit samme stefning for de wedkommende den 7 Junj 1675 loughlig at vere forkyndt. [16a]

Siuer Sørtuedt som med eygere udj Øfre Hage for 1 spand smør och it giedschin, møtte v-stefnt.

Citanten Lauridz Gotschalcksen begierede epter stefningen, it rigtig schiffte paa skougen, epter det *gamble* at derepter en huer sit kunde vide med rette at bethiene. Mensz fellidzbette med deris queg saa som hiidtil verit hauer (Diurfieldet vndtagen). Huorom hand war domb begierende.

Lauritz Gotschalckszen bleff thilspurt, om hand viste nogen som hafde løsgrafiet de omstefnt *gamble* marchesteene, eller huemb dend ny hafde opsatt, eller om hand derfor nogen kunde eller ville beschylde. Huortil hand suarit nej, mensz hand doch befrychtet at j lengden kunde

det muligt bleffuet were. Huorfore hand endnu som tilforne begierede it rigtig schiffte.

Dernest bleff den indstefnte Daniel Røszasz tilspurt om der iche war marche steene imellemb *forschreffne* Røszasz och Øfre Hage. Huortil hand suaret jae. Sagde derhosz dennem tilforne *forschreffne* Larsz Gotschalchszen at haue anuiszt, huilchet hand endnu ville giøre, om *forschreffne* Lauritz Gotschalchszen iche schulle kunde fra gaa joe at were de samme.

Isach Sunduor thillige med *forschreffne* Daniel Røszasz møtte och suaret til stefningen at de formodet, dennem ingen v-ret, imod gammele schiffte wederfares.

Begge parterne bleff thilspurt om de iche ville lade demb benøge med det *gammele* schiffte, huilchet de ey imod stod, [16b] epter huilchen lejlighed wj strax besaae de *gammele* steene, eller marche schiel epter *forschreffne* Daniel Røsaasz anuiszning och befandt tuende deraff at were noget løszgrafuen, doch huerchen omkast eller aff stedet flødt. Huilchet Larsz Gotschalchszen ochsaa befant de samme steene, hannem tilforne, aff *forschreffne* Daniel Røszasz at vere anuist.

Efftersom ingen tuist parterne imellemb falt om det *gammele* schiffte. Huorfore ingen aff de indstefnt prouf som møtte, bleff <ved æd> forhørt anderledes endsom 'det' anuiste schiffte bestait.

Dernest begaff wij os offuerst op vnder fieldet, huor wi satte thuende ny steene, offuen for de gammelle, som derepter lige peger, och effter compassen udj aust nordt aust op epter, och west sydwest nedepter. Dend første bleff sat med tuende vidne hosz øffuerst oppe, udj giedde vejen. Dend 'anden' blef satt, paa Brandalszleite, vnder brateste bergh. Dend 3die bleff rettet epter en *gammell* steen som fantis paa støelen wed Selhaugene. Dend fierde iligemaade epter en *gammell* inderst udj Sølaaszzen. Dend fembte 'ochsaa' *gammell* steen, fantsiz i høyeste Sølaaszzen, med it korsz udj. Dend siette fantis paa Suarhammeren som bleff hugget it korsz udj. Dend siufuende och sidste bleff [17a] funden i Selliehougen, ochsaa med it korsz vdj huggen. Och der ifra lige ned til giertz gaarden.

Da epter tilltalle, giensuar, egen bekiendelse och anuiszning, samtpt denne sagsz beschaffenhed, er saaledes paa aasteden affsagt, at baade Øfre Hage, och Røszasz besiddere herepter med skoughugster schal rette demb epter, forinførte gammelle fundene, saauelsom ny opsatte marchesteene. Nemblig fra høyeste 'vnder' fieldet, som den første steen bleff satt, udj gieddevejen, derfra til Brandalsz leite, derfra dend tredie til Selhaugen paa støellen, derfra och inderst paa Sølaaszzen, fra inderst och øffuerst paa Sølaaszzen, derfra och til Suarhammeren, och <derifra til> dend sidste alt vest syd vest til Selliehougen, och siden ned til bøegaarden vden gierdz. Och ingen hereffter at hugge en anden udj nogen maader til forfang eller offuer *forschreffne* schiffte, saa frembt |-hand-| 'de' iche der fore agter at staa til rette, epter lougen.

Hiembhaugen tillige med Diurfieldet, schal were hereffter som tilforne begge gaarder til fellitz bette saa der schal gaa horn imod horn, och kløff imod kløff, epter *Landz Leye Balchen* 38 capitel. Settere eller sæel, samtpt settervej schal ingen aff parterne hin anden i nogen maade formeene.

Hiemme jorden eller bøen, inden giertz, huorpaa udj mande minde iche schal 'vere' talt, mensz v-paa-anchet huer sin anpart fult. Huilchet de ochaa herepter wbehindret følge burde. Huisz Daniel Røszasz iche hafde, epter hansz egen bekiendelse, nu herpaa aasteden, for vngefehr 9 aar siden, noget aff fellitzhaue ind hegnet, som iche findes epter flittig erfaring [17b] nogen lejlighed til at Øfre Hage, kand faae wederlaug aff fellitz hage derimod, som burde epter landschylden haffue halffanden gang saa megit igien. Huorfore Øffre Hage isteden der fore er tillagt it lidet støche bøjjord fra Røszasz, wed dend nederste eller sydvest side, streckende sig fra giertzgaarden for bøen, och til oldersteen, derfra och til en nysatt steen paa Skyren, derfra och til Giellisberg huor udj it kors bleff huggit. Følger saa alt Giellisberg ned epter gammel schiffte och til Tuerschiffte. Huormed *forschreffne* Daniel Røszasz vel war tilfredz. Ellers fantis tuende korsz paa bøen, som iche stemmede offuer eens med de steene v-

den giertz bleff funden. Huilche hereffter eragtisz aff ingen werdj.

Anno 1675 den 4 Augustj waare wij effterschreffne Kongl. Maytz. fouget Johan Toerszen, sornschriferen Bendix Dyrhus, lenszmanden i Opdal schibred Christoffer Nedre Hammerhoug, sornemend Sæbiørn Fereuogh, Lauritz *ibidem*, Johannes Haaland, Knud Søræid, Olle Gieland, Raszmus Tøe, Laurisz Lande, Madz Wæuatne, Johannes Hommeluig, Gullich Grimslan, Arne Gieresta, och Johannes Sunde forsammelede paa Hillesuigh udj *forschreffne* Opdal schibred, til it berammit schatteting.

Først bleff lest Hansz Ko. Maytz. allernaadigste paabudne schattebreff for neruerinde aar, huilche udj alle maader refererer hen till nest forleden aarsz schattebreffue, sup dato Hafniæ den 1 Maj 1674. Huilche liuder ord epter andet som følger. [18a]

Wj Christian dend fembte *etcetera* gjøre witterligt for alle wore kiere och tro vndersaatte, aff adel, samt geistlige och werdtzlige med meenige bønder och almue, som byge, boe och tilholde udj wort rige Norge, at wi til woris och wore vndersaaters conservation saa och wore riiger och landis, høymacht paaliggende defension, udj dissze wandschelige tider allernaadigst hauer for godt anseett dend ordinarie schat, for neruerinde aar, endnu frembdehlisz at paabiude lade paa dend maade, taxt och terminer, samt de omstendigheder, saa som de udj woris forleden aar *supra* dato den 1 May 1674 vdgangne skattebreffue, baade paa landet, saauelsom udj kiøbstæderne, och capitellerne, epter huers beschaffenhed i alle maader hauer verit, paa[*biuden*] at vdgiue. Thj biude och befalle vij alle och huer wedkommende, hermed naadigst at de w-feilbahr, schulle were tiltencht, bemeldte schatter i alle maader, saa som de effter huerstedz lejlighed och lighed, som *forschreffuett* staar, haffue verit saatte och taxerede til rette tiide och terminer, u-feilbahr, och rigtigen at clarere, och betalle som nu en huer, dertil achter at suare, effter de omstendigheder bemeldte woris schattebreffue, och andre derom vdgangne forordninger, och befallinger tilsige, saasom de therudj ord for ord, wore indført. Biudendis och befallendis derhos wore stigts befallingsmend, amptmend, fougder, saa och superintendent, præidentere, borgemestere och raad, och huo som helst [18b] paa wore weigne haue at befalle, at de saaledes som *forschreffuet* staar, baade *bemeldte* ordinarie, saauelsom alle andre paabiudene schatter, rigtigen indkreffue, och paa anbefallede stæder udj rette thider tilbørligen lefuere, uden nogen epterladende restantz eller vndschyldning i ringeste maader, i huo som helst det were kand. Tagende derudj ingen forsømsze, saa frembt de ey til worisz der udj macht paaliggende tiennestes forhindring ville suare som wedbør. Huorepter alle och en huer wedkommende sig aller vnderdanigst hauer at rette. Giffuet paa woris Kongl. residentz udj Kiøbenhaffn den 10 Aprilis 1675. Vnder wort zignet.

Christian.

Med derhosz Hansz Excelentz *Her* Cancelers fuldmegtiges befalling til fougden det paa tilbørlige steder at lade læssze och forkynde, aff Bergenhus den Maj[!] 1675.

For det andet bleff lest Hans Ko. Maytz. allernaadigst forordning om affslaug paa fremmede mønt, nemblig ald fremmit mønt fra 1 sledtdlr och til it 2 *schilling* støche, at vere en fierde deel mindre (vndtagen) docater, rixdlr helle och halffue, rixorter heelle och halffue, samt decotoner alt at bliffue i sin førige werd. Samme forordning daterit Kiøbenhaffn slott den 8 Martij 1675.

Med *Her* Cancelers fuldmegtiges befalling derhos dend behørige steder at lade forkynde, aff Bergenhus den 28 Aprilis 1675. [19a]

Anno 1675 den 5 Augustj blef holt schatte och sageting paa Huckenesz udj Waagsz schibred. Nerverinde erlig och welfornehme mand Johan Toersen Ko. Ma. fougit udj Sundhorlen, sornschriffueren Bendix Dyrhus, vdj lenszmandens absentz Jacob Windenes,

samt epterschreffne laugretzmænd, Lauritz Toffteland, Michel Øchland, Joen Drifuenes, Olle Bache, Omund Aatteraaen, Olle Nørfenden, Laurs Santor, Mogens Huchenes, Nielsz Rabben. Och møtte ingen meere sornemend efftersom det war udj derisz anfred.

Huorda først bleff lest forbemelte Hansz Kongl. Maytz. allernaadigste for neruerinde aar paabudne schatebreff liudeliget, for thilstædeverinde almue blef lest, huilche i alle maader refererer sig hen til forleden aarsz schattebreffue, som tilforn ord epter andet er indført wed Opdal schibrede paa folio 18.

Dernest bleff lest høystbemelte Hans Ko. Ma. naadigste forordning om fremmede møntisz affschaffelsze[?] saasom tilforn, er extraherit.

Anno 1675 den 6 Augustj blef holt schatteting paa Molde udj Ous schibred, huorda endeel lexmænd och almue møtte. Neruerinde Kongl. Maytz. fougit udj Sundhorlen, erlig och welfornehme mand Johan Toerszen, sornschriffueren Bendix Dyrhus, lenszmanden Henrich Jenszen Molde, epterschreffne sornemænd Hans Aadland, Willumb Samsøen, Anders Kleppe, Erich Wafit, Mogens Koldal, Baar Hetleflot, Olle Tøssze, Peder Sæuold, Anders Samsbøen, Johannes Hatuig och ingen fleere møtte.

Huorda først Hansz Kongl. Maytz. naadigste schattebreff, for indverinde aar liudeligen bleff lest, huilche i alle anstendigheder haffuer henseende, til forleden aars schattebreffue. [19b] Huorepter schattemandtallet ochsaa bleff conferririt, lignet och forseiglet. Huilche schattebreff tilforn ord fra ord er indført, folio 18.

Dernest bleff forkyndt høystbemeldte Hans K. Maytz. naadigste forordning om affslaug paa fremmede mønt, saasom slettedr, 2march støcher, marchstøche, 8schillinger, och 2schillinger, alle sorter, en fierdedeel mindre end de ere slagne for. Daterit Kiøbenhaffn slott den 8 Martj 1675.

Anno 1675 den 7 Augustj blef holt skattetingh paa Egeland vdj Stranduig schibred, med dedz schibretz almue. Neruerinde Kongl. Maytz. fougit erlig och welfornehme mand Johan Toersen, sornschrifueren Bendix Dyrhusz, lenszmanden udj *forschreffne* schibrede Willich Eye, och effterschreffne sornemænd Engel Giøn, Olle Lygre, Willum Nortuet, Olle Reffne, Johans Aare, Steen Houge, Olle Miønesz, Vincentz Vindenes, Vincentz Boelstaa, Isach Austesta, Andersz Foer och Hansz Giereuigh.

Thil huilchen tid Hansz Kongl. Maytz. allernaadigste schattebreff for indeverinde aar, liudeligen bleff lest, huilche udj `alle` maader refererer sig til nestforleden aarsz schattebreffue, och bleff schatten lignet epter matriculen, och forleden aars schatte mandtal, som der epter bleff beseiglet.

Dernest bleff liudeligen lest Hansz Kongl. Maytz. aller naadigste forordning, om affslaug paa ald fremmit mønt, hereffter at gaae for en fierdepart mindre de ere slagne for. Vndtagen docator och ald guldmønt, decotoner helle och halffue rixdr, heele och halffue orter, huilche til forne ere extraherit. [20a]

Erlig och welagt mand Willich Eye, lenszmand udj Stranduig schibrede paa dend eene, samt Steen Houge och Olle Lygre paa dend anden side, loed læssze tuende eens liudende mageschifftebreffue, huor udj Willich Eye offuerdrager til Steen Houge och Olle Lygre 1 løb smør och 1 hud udj Houge med bøxel, och de igien offuerdrager til *forschreffne* Willich Eye,

en gaard kaldisz Seffræid, sylder[!] med førstebøxel smør 1 løb 1 hud och schal de giue *forschreffne* Willich 12 rixdlr til paa lige byte. Samme breff daterit Øfre Hage den 25 Junj 1675.

Anno 1675 den 9 Augustj blev holt schatteting paa Hofue udj Strandebarmb schibrede med dedz schibredz almue. Neruerinde erlig och welfornehme mand Kongl. Maytz. fougit Johan Torsszen, sornschriffuerne Pouel Truelszen och Bendix Dyrhus, lenszmanden Siffuer Nesz. effterschrefne sorne mend Erich Aachere, Hansz Mundem, Giert Mundem, Arne Grafdal, Hening Kiøsznesz, Torchel Omme, Anders Omme, Gulbrand Nernes, Larsz Nerewaage, Iffuer Mehusz och Torben Øffsthus, Gotschalch Fladebøe, thil at anhøre Hansz Ko. Maytz naadigste breffue.

Huor da først bleff aff sornschriffueren Pouel Truelszen liudeligen, for thilstæde verinde almue, lest Hans Kongl. Maytz. allernaadigste forordning om fremmede mønt, huorpaa schal vere dend fierdepart affslaug.

Iligemaade bleff lest høystbemelte Hans Ko. Ma. allernaadigste schattebreff, for ind verinde aar som til forne er herudj protoculerit. [20b]

Anno 1675 den 16 Septembris waare wi epterschreffne Bendix Dyrhus sornschriffuer udj Sundhorlen och offuer Halsznøe Closter, Normand Norhus, Simen Steenszland, Erich Sualand, Olle Stefenszen Indbiue, Oszmund Dalle och Gullich Indbiue, samptlig ædorne laugretzmend udj Fieldberg schibred paa Halsznøe Clostergodz, forsamlet paa en Halsznøe Closter gaard kaldisz Norhus, anlangende nogen tuistighed imellemb imellemb[!] sallig Her Anders Jenszen Koldings førige sogneprest hertil Fieldberg prestegield, hanz och hanz sallige hustru Sara Sørensdaters arffuinger, som paa *forschreffne* Norhus epter hendes sallig mandz død, boede och døde.

Huor dend elste søn, erlig och welforstandig mand Jens Anderszen Fatland, i rette lagde Hansz Høy Excelentz Her stadtholdet Gyldenlevs schriftlig vdstede stefning, huorudj hand lader citere, først hanz suoger, erlig och welfornehme mand Iffuer Knudzen sambt hanz brødre, welforstandige mend Andersz, Hansz, Otte och Erich Andersønner. Samme stefning daterit Bergenhus den 25 Januarj 1675.

Dernest i rette lagde Jensz Anderszen, Christen Refs førige sorenschriffuer |-Christen-| offuer Halsznøe Closter, hanz med fire mend til hamb, forseiglet skiffte breff effter deris sallige forældre for rettet Anno 1667 den 5 Decembris, mensz først giffuen beschreffuen den 23 Novembris Anno 1670. Til huilchet schifftebreff de indstefnte Anders, |-Hans-| och Otte Andersønner suaret at det war gandsche w-rigtig, huorfore de begieret ny schiffte. [21a]

Hanz Anderszen i rette lagde en handschriff aff Henrich Kortszen von Brehnen, til sallig Her Anders vdgiffuen, liudende paa fembten rixdlr, huilche er vdlagt Anders Anderszen i arff, mens dend iche bleffuen megtig til dato.

Jensz Anderszen bekiende samme handschriff at vere lefuerit, til Hansz Anderszen, paa Norhus vngefehr 3 aar forleden `i` war siden.

Anders Anderszen derudoffuer beklaget att vere kommen til kort, efftersom dito Brehnen imidlertid wed døden war affalden. Formeente de `som` handschriff haffuer indeholt, hannem dertil bør at suare. *Forschreffne* handschriff er daterit Bergen den 10 Martj 54. Huilche Anders Anderszen nu lefuerit.

Erich Anderszen møtte intet mensz har schreffuett paa stefningen, at naar hand loulig stefnis til hanz werneting, vil hand suare.

Welfornehme mand Iffuer Knudzen, som først stefnis, loed wed hanz søn hæderlig och vellert karl Michel Iffuerszen i rette legge, hanz schriftlig indlegh, som dend første och

fornembste postes meening er at hand haffuer regenschab hosz hamb, vdj Kongl. Ma. schatter och rettigheder som endnu hosz hamb schal restere, siden Iffuer war fougit med widere dedz indhold. Samme daterit Huglen den 16 *Septembris* 1675.

Jensz Anderszen med de indstefnte begierede det maatte indvisszes for offuerdomerne.

Effter denne sags beschaffenhed, anlangende dend første post, imellemb Jens Anderszen och Iffuer Knudzen, kiendes saaledes, att de haffuer at [21b] at[!] giøre rigtig regenschab med huer andere inden en maanidz daug. Siden gaais vel effter rigtig affreigning huad dend eene bliffuer dend anden schyldig, paa sine thilbørlige steder huisz rett er.

Vdj det øfrige kand intet sluttis efftersom schifftebreffuet er schilt v-rigtig. Ey heller møtte dend yngste broder Erich Anderszen, som billigen burde were thilstæde naar nogen endeligt scheer. Huorfore er saaledes aff sagt, att de som paa schader, haffuer *forschreffne* schifftebreff for høywise *Her* assistentz raad att indstefne, thillige med Christen Reff, och hansz meddombsmænd, thil paa kiendelse om det bør staa wed magt eller iche. Thj wij vnderstaar osz intet derimod at giøre.

Anno 1675 den 20 Septembris waare wij effterschreffne Bendix Dyrhus, sornschriffuer udj Sundhorlen, Ingebrigt Nedre Hommeluig, Johannes Teigland, Johannes Høfuischland, Morten Helleland, Johannes Øfre Hommeluig, Gullich Grimszland, Rasmus Belt, Olle Nielszen Gierland, Nielsz Kongszuigh, Larsz Olszen Neszie, Nielsz Rolsemb och Gunder Flyensfehr, for samblit paa Anderszland udj Opda[!] schibred, effter Hansz Høy Excelentz *Her* stadtholders vdstede stefning, at gaa `och` giøre rigtig marcheschiffte, imellemb *forschreffne* Anderszland, Bulde, vnder Dallen, sambt Borgen, Haaimb och Dallen paa dend syndere side. Neruerinde erlig agtbahr och welfornehme mand Kongl. Maytz. fougit Johan Toersen, bunde lenszmand Christoffer Hammerhoug, med got folch fleere da thistæde war. [22a]

Huorda udj rette præserterit Lauridz Botelszen Andersland, som paa aasteden i rette lagde Hansz Høy Excelentz *Her* stadtholders schriffblig vdstæde stefning, huor hand stefner Erich Dallen om it rigtigt skiel, schiffte och vdmarch steening, om dend fæhauge och setterbed, imellemb Bulde, en setter støel, som *forschreffne* Erich Dallen, aff Hansz Excelentz, welbaarne Loduig Roszenkrandz, leyet och fest hauer, och Anderland.

Dernest udj samme høyanseelig stefning, stefner Johannes Borgen, Thomesz och Jacob Haaim, Erich Dallen, om rigtig schiel och schiffte paa vdhauge, imellem *forschreffne* Borgen, Haaimb och Dallen.

Diszligeszte adwahriz Hansz Excelentz, høiædle och welbaarne, *Her* Loduig Roszenkrandz, *general* krigs commissarij, som ombudzmand och jordherre for Dallen, Bulde och Haaimb. Hederlig och wellerdt nabd *Her* Jørgen Schurmand, sogneprest til Tysnes prestegield, som eygere til Borgen. Johannes Borgen som lodz eygere til Andersland. Huilche stefning er daterit Bergenhus den 21 Augustj 1675 *etcetera*. |-Dallens-| Anderslandz, Haaimbs och Borgens opsiddere, begierede epter stefningens indhold, skiel och rigtig schiffte som forbemeldt.

Erich Dallen møtte, indschiød alting til hansz ombudzmand, høiædle *Her* *genneral* krigsz commissarij paa Hansz Excelentz *Her* *genneral*, krigsz commissarij[!!], welbaarne Loduig Roszenkrandtzis fuldmegtiges, hederlig och wellert karl [22b] Jørgen Pederszens weigne, præserterit hederlig och wellert mand, *Monseigneur* Knud Gad, som paa hansz weigne berettet, at alle de documenter och adkombst brefue Hans `Excelentzis` eyendomb wed kommende, war udj Hansz Excelentzis egen giemme, saa hand formedelst intet denne gang at kunde sluttis, effterdj Hansz Excelentz er nu udj Hansz Kongl. Maytz. werff.

Derepter, effter indstendig begiering, haffuer vj dend leylighed forfarit mensz ingen rigtig skiel eller marchesteene imellemb Bulde, och Andersland frembuist, mensz nochsom befindes at Anderslands mand iche kand were holden med dend fæhauge neden for dend gierdz gaard, Liestøels gaard kaldet. Derimod befindes it stoer skiold och widmarch som ingen aff parterne

viste, rigtigen sig at til kalde. Bulde setter stœl ligger østen wed høyeste field, udj een dal. Anderslandz mand hafde stefnt nogle prouf, huilche wij iche wnderstod osz at tage wed æd, eller beschreffuen, eptersom berettis herimellem tilforn at were gaait domb och schiffte. Effter berørte lejlighed och effterdj Hans Excelentz Her genneral krigszcommissarius, welbaarne Lodvig Roszenkrandzes fuldmegtige beraaber sig paa de documenter som findes udj Hansz Excelentzis egen giemme, imellemb Andersland och Bulde, paa dend vestere side, sambt Haaimb, Borgen och Dallen paa dend synder side, och nu iche her frembuiszes. Da til sambdrechtighedz stiftning granderne [23a] imellemb, er nu saaledes affsagt, at Erich Dallen, och Lauritz Botelszen Andersland, schal bruge fellitz bette och greszgang, horn imod horn och kløff imod kløff, westen for høyeste field (Bulde i allemaader w-beschaaret) och ingen paa enten aff sidderne, at slaee eller driffue dend andens quegh, inngen maader tilbage. Och det saalenge indtil de paaraabte adkombstbrefvue och domme frembuiszes. Iligemaade affsagt, imellemb Borger och Haaimb och Dallen, at de ochsaa schal bette horn imod horn, och kløff imod kløff, saasom de aff æridztid brugt haffuer. W-formeent paa alle sider (indtil anden beuisz derfor fre[mb]uiszes) saa frembt de iche derfor agter at staa til rette, om anderleedes befindes.

Anno 1675 den 21 Septembris bleff retten holt, paa *forschreffne* sted med samme laugretzmend, som i gaar, vndtagen udj Johannes Høfuischlandz vegne Anders Reigsemb, och udj Gunder Flyensfehns sted Christoffer Kongsuigh. Neruerinde Kongl. Maytz. fougit Johan Toerszen, bundelenszmanden Christoffer Hammerhoug, med got folch fleere da thilstæde war.

Gulbrand Berie udj rette præserterit och fremblagde Hansz Høye Excelentz Her stadtholders, wdstede schrifftlig stefning. Huorudj hand lader citere Mogens Solemb formedelst en forseiglede aff sorn schriffueren och 12 mend forligelsze, hand iche vil holde opretet paa Søreid, den 28 *Novembris* 73. Belangende fire rdr Mogens Solemb, samme tiid vdlofuet at giffue Gulbrand Berie, igien [23b] aff hansz vdlade omkostning. Samme stefning daterit Bergenhus den 21 Augustj 1675.

Dernest i rette lagde Gulbrand Berie, dend omrørte, vnder 12 mendz forseiglede forligelsze som indeholder dend omtuistede post, saaledes, derforuden er *forschreffne* Gulbrand och Mogens Sollemb, saa for æehnit at Mogens Sollemb schal betalle til Gulbrand Berie, fire rdr igien aff hans vdlagde omkostningh. Huormed de saa war wenner och velforligt i alle maader. Effter huilchen forligelszespost, *forschreffne* Gulbrand Berie satte udj rette och begierede domb epter lougen.

Mogens Sollemb møtte och suarit til stefningen at hand war forbuden, aff Hansz Excelentz Her genneral krigsz commissarius at betalle de indgaait fire rixdr.

Gulbrand Berie endnu for retten tilbød Mogens Sollemb, om hand vilde betalle de fire rdr, saa vilde hand giue ald processens omkostning epter, som nu ??ler paa er an verdtt.

Denne forligelsze bleff nu for retten aff Mogens Sollemb fyldistgiort, saaledes att Kongl. Maytz. fougit welfornehme mand Johan Toerszen, epter *forschreffne* Mogensis begiering, loffuet de omrørte fire rdr til Gulbrand Berie paa hansz wegne at betalle.

Johannes Borgen i samme høyanseelig stefning ladet stefne Olle Nielszen Skielde, anlangende kost och tæring, som hand hauer foraarsaget hamb wed en process, hand hannem hauer paaført, i det hand hauer indfløt paa hans gaard Borgen, huilche baade sorn schriffueren [24a] och laugtings[?] domme vduisszer, der Johannes Borgen gaarden hauer thil kiendt.

Til stefningen at suare møtte Olle Nielszen Schiolde och erbød sig derom med Johannes Borgen, at foræhnis, huilche och effter lang sambtøche bleff for retten med handkastning forænit, saaledes at Olle Nielszen Schiolde lofuet at betalle til Johannes sex dlr, huoraff de trei

strax skulle betales, och de andre inden aar och daug.

Anno 1675 den Septembris[!], blef holt høste, schatte och sageting, paa Øfre Waage, udj Opdal schibrede med bemelte Opdal, Quindherrit och Stranduig schibreder, paa Halsznø clostergodtz. Nerverinde ombudsmanden erlig, agtbahr och welfornehme mand Johan Frjmand, bunde lenszmanden Jacob Løchhammer, med got floch[!] fleere da thing søgt. Huorda retten bleff betient med epterschreffne laugretzmænd. Torchil Kongszuigh, Baar Løfald, Olle Hetlelj, Arne Gieresta, Johannes Mæland, och Tosten Skaarpen.

Welfornehme mand *Seigneur* Frjmand paa hederlig och høyerdt mand Hansz Olufszen stadzmedicus udj Bergen, hansz wegne, lod fordre udj rette Elling Hussze for 2 rdr resterende landschyld, til det fattig enche hus.

Elling møtte beloffuet samme 2 rdr at betalle betalle[!] inden tre vgger. Sagde derhosz de tuende rixdlr war for dette aarsz landschyld. *Forschreffne* Elling blef forelagt hansz landschyld at betalle i rette tide, eller at lide effter lougen.

Anno 1675 den 1 och 2 October, bleff holt høste, ledingsz och sageting paa Norhuglen, udj Føyensz schibred med *forschreffne* Føyensz och Waagsz schibreder. Neruerinde erlig, welagtbahr och welfornehme mand *Seigneur* [24b] Johan Frjmand, med endeel Halsznø Closters almue da thilstæde war. Huorda retten bleff betiendt med epterschreffne laugredzmænd. Olle Hofland, Baltzer Dalle, Sæbiørn Litlebøen, Engel Huchenesz, Knud Rønholm, Johannes Tuet, Arne Wespesta, Samson Wold, Nielsz Eye, Mogens Hage, Johannes Schomsznesz, Haluor Verang.

Seigneur Frimand ladet stefne Jensz Nessze nu anden gang til at offuerbeissze hansz stiffmoder Gurj Baardz datter, och broder Hansz Nessze, anlangende de penge som skulle vere forkommet effter hansz sallige faders død. Huilche war stefnt til waartinget sidst forleden. Huorda *forschreffne* Jens sagde ingen viste at burde suare til pengene, vden *forschreffne* hansz stiffmoder och broder, som war udj huset der faderen døde.

Jensz møtte nu intet, mensz Larsz Lørhammer suaret saauit paa hansz vegne at Jensz war udj byen med slagten. Sagde derhosz at Jensz bad hamb sige, at hand ingen anden sigtet for de omtuistede penge, end som *forschreffne* hansz stiffmoder Gurj Baardzdatter, och broderen Hansz.

Hansz møtte, paa sin egen vegne, och liuszede hansz stiffmoders forfald, saaledes at hun gierne vilde haue møt, mensz saa som hun fornamb hendes wederpart iche møtte, viste hun intet her at kunde bestille.

Effterdj ingen aff parterne som sagen mest angaar, møtte v-den Hansz, huerchen dend sigtende eller enchen, da affsagt at parterne til neste ting endnu giffues respit at offuerbeuisse hinanden, om samme arffuesuigh. [25a]

Daniel huszmand paa Wespesta, endnu anden gangh ladet stefnt Erlich[!] Anderszen Kalleuogh, formedelst hand for-uden loug och domb, hauer sig en deel hansz godz bemechtiget, efftersom til waartinget folio 9, findes anteignet.

Erich møtte intet. Satte udj rette om hand iche war burde bøde stefnefald. Samson Wold, Olle Hofland och Jensz Eye hiemplet at hand war louglig stefnt. Wederparten begieret kost och tæringh.

Affsagt at bøde i stefnefald 1 *march* sølff, och Daniel huszmand i kost och tæringh 1 ort.

Welagt Albert Carstenszen ochsaa anden gang ladet stefne Erich Anderszen Kalleuogh anlangende den seeniste til waartinget paa Halsznø Closter ind stefnte sagh, om en kierche

koe. For huilchen sagh hand iligemaade effter i rettesettelsze, bleff tilkient at bøde i stefnefald 1 *march* sølff, efftersom samme mend hiemplet hand at were loughlig stefnt.

For det 3die war Erich Anderszen Kalleuogh stefnt aff Henrich Nielszen borger udj Bergen, for en resterende summa penge, nemblig 19 rdr 3 *march* effter hansz regenschabs boegsz formelding, och har bleff aff Henrich Nielszens fuldmegtig, welagt karl Hansz Jørgenszen beret at hand har betalt 6 rdr, siden seeneste afschur, som scheede paa Tuet udj Osternesz Anno 73, |-effter-| saa dend endelig rest er nu 13 rdr 3 *march*.

Thil huilchen sag at suare, ey heller nogen møtte, paa Erich Anderszen[s] wegne at suare. [25b] Ombudzmanden effterloed stefnefald i denne sagh.

Hansz Jørgenszen paa Henrich Nielszens wegne begieret kost och tæring. Diszligeste satte udj rette om hand iche burde lide domb effterdj hand vnderscheedlige gange har werit stefnt och iche møtt, som doch iche udj tingbogen findes indført.

Affsagt at denne sagh endnu beroer til neste ting, och da at lide domb, baade for anviste omkostning, och hofuet summen, saa frembt hand iche desz forinden sig goed uilligen instiller.

Anno 1675 den 5 och 6 Octobris blef holt høste, ledingszschatte och sageting, paa Windenes udj Waags schibred. Neruerinde erlig och welfornehme mand Kongl. Maytz. fougit Johan Toerszen, bunde lenzmanden Johannes Windenes, med meenige almue dend tid thing søgt. Huorda retten med epterschreffne laugretzmend bleff betiendt, nemblig Nielsz Aarland, Omund Atteraan, Michel Øchland, Nielsz Hilde, Joen Drifuenes, Erich Breche, Johannes Hofland, Nielsz Hafuerøen, Larsz Vglenes, Tarald Leuogh, Simen Remmeræid och Olle Bache.

<1.> Huor da først blef liudeligen for meenige almue lest Hansz Excelentz Her cancelers befaling til fougden, anlangende sig flitteligen att erkyndige wed lenszmænderne, huad landstrygere och løssze folch sig herudj fougderiet oppeholder, samt huormed de sig ernehrer och dennem opteigne, och derom Hansz Excelentzis vdførlig beretning indschiche. Daterit Bergenhus den 3 Augustj 1675.

<2.> For det andet bleff liudeligen lest Hansz Høye Excelentzis Her stadholders, vdgiffue trøgtte [26a] forordning, och det epter Hans Kongl. Maytz. wor allernaadigste arffue herre, och Konges allernaadigste befaling, sub dato Haffniæ den 21 *Novembris* 1674 och siden den 31 Julj indverinde aar, och det belangende rosztienne, her at lade paabiude, som tilforne altid sædwanligt werit hauer. Nemblig aff huer 300 tønder hart korn, en gerüstet hest, och geistligheden samt de høye och lauge Kongl. betienter, al advenant epter deris wilchor och thilstand. Och er samme rosztienne naadigst paabudet saasom epter følger.

Skulle effter dend herudj riget langsommeligt tid brugelig verende maade, holdes en gerüstet hest, aff huer 300 tønder hartkorn landschyld och jordegodzet affgiffit at bereignes til hartkorn, effter dend maade och taxt som Anno 1625, her i riget giort er, were sig adelen tillhörig, eller odelsgodz. Item jordegodz, pandtegods, sambt och huisz nogen pro officio, kunde vere tillagt, intet vndertagendes i nogen maader, vnder huad naffn det och vere kunde, doch greffuerne udj derisz privelegier u-præjudicerit.

Huer stigtsamptmand schulle holde 4, och huer amptmand 2 gerüstet ryttere. Item laugmendene en huer 2 ryttere, aff huer tuende sogneprester en gerüstet hest, told inspecteurens ligning, som de har indkombst til, och toldbetienterne at komme dennem noget til hielp. Huer tuende fougder 1 rytter, huer fire sornschriffuere 1 rytter, och det epter en huers wilchor och stigtamptmandes ligningh. [26b]

Huer rytter schal were døgtig, som och sig bør monderit med en døgtig carabin, tuende gode

pistoller, en goed degen, kappe, støfler, sporer, sadel, samt og en døgtig og tienlig hest. Huilche rosztienliste och ryttere, schal udj forsuarlig beredschab were, at det til nestkommende den 22 *Septembris* kand staa ferdig, och marchere hid neder til Aggershus etcetera.

Mensz huo som heller vil giffue i steden, nemblig fyrgetiuffue rdr, for huer rytter, huorom de paa amptstuerne sig inden den 10 *Septembris* schal resolve. Och siden samme penge inden den 15 *Septembris* til *genneral* krigsz commissariatet paa Agge[r]shus indlefuere, at andre derfore i steden kand wærbis. Och bunden ingen lunde i denne rytterhold er ment, mensz odelszmanden, med wittløfftiger samme forordningsz indhold. Daterit Aggershus slot den 9 Augustj 1675.

Med derhosz Hansz Excelentz *Her* cancelers befalling, dend paa tilbørlige steder at lade forkynde, wed daug och datum, naar dend er forkyndt, aff Bergenhus den 23 Augustj 1675.

<3.> For det 3die bleff lest Hans Høye Excelentzis ordre belangende fougderne, at oppeberge korn tienderne, och v-aget til huemb de ind ere assignerede, eller huo dermed beneficert til. Aff Aggershus den 7 Augustj 1675.

<4.> Bleff lest Hansz Kongl. Maytz. allernaadigste anordning, om trende almindelige bede[dage] herudj riget at holdes, saa som den 15., 22. och 29. *Octobris* forstkommende. Daterit Kiøbenhafn slot den 27 Julj 1675. [27a] Med derhosz Hansz Excelentz *Her* cancelers befalling dend paa tilbørlige steder at lade for kynde, och deroffuer holde. Aff Bergenhus den 23 Augustj 1675.

<5.> Blef lest Hansz Excelentz *Her* cancelers befalling til fougden, almuen at tilholde, som boer wed søkanterne och hafnerne, dennem at erkyndige om nogen caper, udj nogen hafn, fiord, eller for landet formerckis, huad folch det er, samt huor sterch de ere paa folch och støcher, det da snarest muligt at tilkiende giffue, med videre deszindholde. Aff Bergenhus den 18 Augustj 1675.

<6.> For det siete bleff lest Hansz Excelentz *Her* cancelers ordre, och det effter Hans Høye Excelentzis befalling, belangende, heraff fougderiet, at forschaffes til slottet, 400 palissader, til werchernes reparation aff almuen, och huer 6 siellandsche alne lang, och tyche som boluerch. Aff Bergenhus den 9 *Septembris* 1675.

<7.> For det siufuende bleff lest, Hansz Høye Excelentzis allernaadigste anordning, och paabud at aff huer fuldgaard, halffue och ødegaarde al advenant. Aff huemb och de tilhøre och besiddes ingen vndtagen, schal giffues, it halfft bismerpund, reent, goet och velforuahrt smør som inden *Octobri* maanitz vdgang, schal lefueres til proviantschriberen paa Bergenhus. Aff Aggershus den 4 *Septembris* 1675.

Med *Her* cancelers befalling, samme paabud, paa thilbørlige steder at lade for kynde, aff Bergenhus den 14 *Septembris* 1675. [27b]

<8.> For det ottende, bleff lest Hans Høye Excelentz breff, belangende fridens erkyndung, imellemb woris allernaadigste arffue Konge och Herre, och Kongen aff Suerig. Daterit Aggershus den 10 *Septembris* 1675.

Med derhosz *Her* cancelers befalling det paa thilbørlige stæder at lade erkyndige, aff Bergenhus den 28 *Septembris* 1675.

<9.> For det niende bleff lest Hans Excelentz *Her* cancelers anordning, effter Hans Høye Excelentz *Her* stadtholders befalling, om vdschreffing. Nemblig, tre compaignier i steden for

de 6 som er bort marcherede, nemblig huer tuende legh at schaffe en døgtig soldat. Huilche epter vdschriffuelszens forordning schal schee vdaff Johan Frjmand paa *Her* cancelers vegne naar hand derom berammer tiden. Aff dato Bergenhus den 25 *Septembris* 1675 *etcetera*.

Welfornehme mand Kongl. Maytz. fougit Johan Toerszen begieret, epter førige lenszmanden erlig och welagt mand Clausz Christensen Bergs begiering, at samptlig almue wilde giffue hamb skudzmaal, saasom hand haffuer fortient. Huortil samptlig laugretzmendene, som betiente retten thillige med almuen, suaret, at de hafde hidtil dagsz iche nogen i nogen maader paa hannem at klage, mensz gaff hannemb erligt och goet schudzmaall, saa hand hafde schichet sig udj hansz anbetroede lenszmandz bestilling som en erlig mand sømmer och vel anstaar, och intet aff almuen oppebaaret paa Hansz Maytz. wegne vden det aff hannem ført til regenschab. [28a]

Lauritz Tuet stefnt Johannes Hafstøe, formedelst hand hannemb med hug och slagh haffuer offuerfaldet en søndagh epter predichen, imod afften wed Fittie kirche, strax offuen for Strange Busches hussze, effter at de thilsammen haffde siddet och druchet vde paa marchen. *Forschreffne* Lauritz Tuete kunde iche benechte, joe at hand 'har' slaget Johannes Hafstøe først med en smal huid haszelkiep, effter at de war kommen i trætte sammen, om en hest, som i toe aarsz til har gaait udj marchen, och giort Johans schade paa hansz bøe. Huilche hest samptlig Larszes sødschinde war tilhørig.

Johannes Hafstøe møtte. Bekiende selff for retten der hand hafde slaget hamb, med kieppen, greb hand til jorden, epter hans kiep och vilde haue slaget til hannem igien, tog feil, och fich fat paa en haltønde øx, och slog dermed til *forschreffne* Larsz, och rambte hamb it slaug, paa dend venster side, strax offuen for tyndingen, i stort huel udj hofuedet, som iche endnu siden den siete trinnetis søndag det scheede, waar tilgroet, som vngefer 12 wgger sidden. Der' hos' bekiende Larsz at Johannes strax epter slog hamb andet slaug, paa hans axelbeen, med øxehammeren, som hand hidtil, har hafft stoer meen aff. Huilchet bemelte Johannes iche kunde fragaa, mensz vndschylder sig megit, at det war hort imod hansz villie, at det scheede, och bleff det megit were end hand vilde, och erbød *forschreffne* Johannes sig til gierne at vilde forliges med Larsz. Huor med Larsz Tuete och war tilfridz naar hand erstatter hamb, hansz schades erlidelse, vdj femb [28b] vgger hand laae udj hans beste sommer veider paa hansz sengh, huor fore hand begieret tillige med bascherløn, plaster, øel och fortæring, penge 3 rdr.

Effter lang samtalle parterne imellemb, bleff *forschreffne* Johannes Hafstøe och Larsz Tuete med handtag for retten, saaledes foræhnt, at Johannes schal giue bemeldte Larsz Tuet, for ald hans suie, smerte och anvente om kostning, penge 2 rdr, som hand schal betalle helten til juell, och den eene rdr inden paasche førstkommende. Huor med de saa war venner och velforligt.

Sagsøgerens fuldmegtig |-fuldmegtig-| satte udj rette paa Kongl. Maytz. wegne, om de iche burde lide epter lougen. Baade *forschreffne* Larsz som først slog, och Johannes Hafstøe, som gjorde dend store schade.

Larsz Tuete forligtes med sagsøgeren och lofuet at betalle inden juel førstkommende 1 ½ rdr. Johannes Hafstøe affsognet med sagsøgeren for hansz groffue forseelse hand paa en søndagh haffuer begaait, wed Fittie kirche for 6 rdr. De tre at betalle inden julleafften, och helten eller de sidste tre inden paasche førstkommende, for huilche bøder *forschreffne* Johannes haffuer at stille nøyagtig caution.

Sagsøgeren ladet stefne Eilluff Greszdal och Nielsz Guxemb, samt Mogens Sanduig och Salomon Windenesz, for slagszmaall forleden sommer wed Fittie kirche, imod afften otte dage for pindzetider, effter predichen, 1 ½ time epter *Her* Nataniel bort reiste.

Eilluf Greszdal bekiende, at Nielsz Guxemb och och[!] Mogens Sanduig stoed och rychtisz sammen [29a] huor da Mogens Sanduig hafde en knif udj haanden. Huad hand gjorde dermed viste hand iche, och war de toe wrede til haabe. Huorda *forschreffne* Eilluff bleff schaaren udj ansichtet, mensz bekiende, intet at war v-venner. Wilde intet tilstaa at nogen v-eenighed war demb i mellemb. Elles bleff nafngiffuen proub Clausz Becheruigen och Larsz Lande, sambt Christoffer Wespesta, huilchet nu beroer til samme proub bliffuer wed æd forhørt.

Clausz Becheruigen førige lenszmand herudj schibret ladet stefne epter schreffne for restandz, nemblig Rasmus Tuete, huilche iche møtt mensz *welbiurdige* Fru Margrete Juel, lod sige hansz forfald, at hand war med Hendes *Welbiurdighed* udj Bergen.

Lauritz Tuets stefnt for 5 *march* 15 *schilling*, huilchet hand iche kunde nechte.

Enchen Dorete Tuete, stefnt for 10 *march* 6 *schilling*. *Forschreffne* Dorete møtte, kunde iche wed æd loug werge sig.

Tames Lirboe stefnt for 8 ½ *march* huilchet hand loed wed Eling Setterbøe berette at det war ret.

Eling Setterbøe stefnt for 20 rdr 1 ort udj schat. *Forschreffne* Eling møtte, beraabte sig paa regenschab, och at der war it afftagszbreff paa hans gaard, som hand berette lenszmanden hafde, huilchet hand nechtet.

Olle Setterbøe stefnt for 4 ½ rdr 2 *march* 2 *schilling*. Nechtet iche at were stefnt och det ved hans fader Eling Setterbøe.

Nielsz Aarland stefnt aff Clausz Becheruigen for 4 ½ rdr i schyld. Niels møtte. Nechtet gielden ichun at were 4 kalffschin, och 6 schilling i penge, for en kande øel.

Efftersom største dehlen iche møtte, da beroer med dennem alle indtil louglig stefnemaall, saa schal gaaisz det som ret er. [29b]

Anno 1675 den 8 och 9 Octobris bleff holt høste, ledinsz, schatte och sageting, paa Molde udj Ous schibred. Neruerinde Kongl. Ma. fougit erlig och welfornehme mand Johan Toerszen, Henrich Losz lenszmand, med meenige almue da thilstæde war. Huor da retten bleff betiendt med epterschreffne laugretzmend, nemblig Effuind Indre Hougland, Nielsz Aadland, Willumb Sambøen, Anfind Steensland, Johannes Lij, Hansz Aadland, Suend Hafschaar, Anders Kleppe, Hansz Løningdall, Anders Hage, Larsz Sælle, Morten *ibidem*.

Huor da først bleff alle Hansz Kongl. Maytz. sampt Hansz Høye Excelentz Her stadtholders, sampt Hansz Excelentz Her cancelers, ordre, och befallinger som findes wed Waagsz schibred follio 26 och 26 extraherede. Bleff liudeligen for meenige almue lest, och forkyndiget.

Dend tid Kongl. Maytz. fougit søgt, almuen, effter Hansz Maytz. allernaadigste bestalling til wejemester, capitain Jensz Hafritz, naadigste beuilgede løn, nemblig 4 schilling aff huer mand, huortil almuen suarit de penge aldrig at wilde betalle, som war fornemblig Baar Røtting, Olle Strønøe, Olle Hofland, Hansz Adland, Larsz Ferestæe, och en dreng Peder Jørgensszen huilche med stoer forbandelsze, nechtet demb aldrig at wilde betalle. Iligemaade Erich Wafitt. Fougden och schriffueren, thillige med lenszmanden Henrich Lossz, enda til offuerflod, erbød almuen at wilde giffue demb delation, dermed, intil de supplicerit derom, naar nogen aff mendene wilde sige goed, saalenge derfor. Huilchet de doch intet wilde lade demb bequemme til, huerchen at supplicere eller cavere. Mensz ald sammen kunde slet intet, for deris fattigdomb demb betalle. [30a]

Omund Klyffue, Ingebregt Kleppe aff Sartor schibred, och Olle Sørstrømme, ladet stefne alle fire Ferestadz mendene, nemblig Larsz, Rolff, Baar och Nielsz, formedelst de hauer giort

dennem forfangh nu i sommer paa derisz laxefischende, deris ille sønderdraget, dend eene daug, dend 'anden' draget derisz nod i land. Olle Strønnøe paa de interessertez vegne thilspurde Ferestadz mændene, som alle møtte, huad aarsagh de saadant hafde giort.

Suaret Rolff dertil fordj hand haffde wlouglig satt den wd och tagett deris brød fra demb.

Omund Klyffue och hans medhaffuende i rette lagde end domb, daterit 1632 *den* 12 Junj paa Hougland thingstue vdgiffuet, aff Olle Joenszen lenszmand i Ousz schibrede, Olle Halgiem, Nielsz Tøszdal, Olle Klyffue, Jacob Borgen och Mogens Meehus vdgiffuet. Huilche i sin slutning formelder at *forschreffne* Hans Santor, hanz hustrue med de andre hendes medarffuiger endnu hereffter, som tilforn, bør och schal følge *forschreffne* Leqvem laxewogh och nodewolden, saauit de aff *gammell* tid hafft laued[?], med widere *etcetera*.

Hertil suaret Feres[*ta*]dz mendene at de iche setter deris nod paa dend [*rigtig s*]ted, som aff *gammell* tid werit hauer, mensz [.....]ter anden, dend vdflytter ad neszet fly[.....] Sagde derhosz wel noget herimod [.....] naar til aasteden bleff stefnt.

Effter saada[*n*] lejlighed er aff sagt, at Ferestadzmendene bør stefne dend sagh paa aasteden, och da beuissze at noden war w-louglig vdsat. Diszligeste at de fløtter noden offuer det sted, de tilforne epter deris dombs liudelsze, haffuer sat, nemblig udj Lequen wogh. Saa schal gaais effter i rette <lagde> dombs indhold, det som ret er. [30b]

Anno 1675 den 12 och 13 Octobris blef holt høste, ledingsz, schatte och sageting paa Nortuet udj Stranduig schibrede med dedz skibredz almue. Neruerinde Kongl. Maytz. fougit erlig och welfornehme mand Johan Toerszen, bunde lenszmanden Willich Eye, med meenige almue dend tid til stæde war. Huorda retten bleff aff epterschreffne laugretzmend betient. Engel Giøn, Eliasz Lille Ballesemb, Olle Tuet, Endre Boelstae, Vicentz *ibidem*, Jetle Schougszeid, Johannes Aare, Lauritz *ibidem*, Olle Reffne, Siuer *ibidem*, Isach Øustesta och Anders Berge.

Huor da blef først liudeligen lest alle de ordre och befallinger som wed Waagsz schibrede, folio 26 och 27 er extraherit och anteignet.

Welagt mand Alf Femanger loed læssze it kiøbe bref af sallig *Her* borgemester Nielsz Hanszens epterlefuersche, dend ereriig, dydefuld och meget gudfrøchtig matrone, Elsze Peders datter, vdgiffuet. Huor hun skiøder til *forschreffne* Alf Femanger, och hans hustru Anne Mortensdatter, saa och Anna Lauritz datter, boende paa Tofft i Stranduigen, tuende aff Liussze Closters jorder liggendis udj Stranduigs sogn, nemblig [*Sui*]nnesteen schylder aarligen 1 løb smør och en [*halff h*]ud, och Schaar skylder aarligen en løb sm[*ør, och*] det med første och tredie aarsz bøkeler, sampt landschyld, leding, fretold, korntiende, arbeidzpenge och smaatiende, sagefald, schriffuerpenge, hospitalspenge och memandzpenge, vbereignet. Huilche kiøbe breff er til witterlighed vnderschreffuet aff welædle *Her* commissarj Hansz Hanszen och raadmand Peder Hanszen. Daterit Weilegaard den 1 Julj 1674.

Welagt mand Anders Foer, loed læssze it kiøbebreff [31a] af Lauritz Torbenszen Qvalle, Samuel Torbenszen Hiertagger paa deris egen, Olle Olszen Tuet, paa hans hustrue Ingeborg Torbensz datters vegne, och Anders Simenszen Aachre paa hans hustru, Britte Torgiers[!] datters wegne, vdgiffuet liudende paa en half løb och otte mercher smør, liggendes vdj Opsal i Stranduig schibrede och Fussze sogen, som de til bemelte Anders Foer, hanz hustrue Ranglef Torbens datter solt hafuer. Huilche demb arfueligen effter sallig Torben Windenes tilfalden er. Samme breff daterit Strandwigen *den* 14 May 1675.

Torchel och Hans Omme aff Strandebarmb schibrede loed læssze it kiøbebref, til demb och deris hustruer vdgiffuet, aff Jetle Skougszeid paa hans egen, sampt Olle Aassze, Suend och

Nielsz Johansz sønner, paa deris egne och sambsødschindz vegne, nemblig Olle, Hans, och Johans Johannes sønners samt paa deris søster Anne Johannes datters veigne, liudende paa sexten mercher smør alt udj smør anslagen, liggende udj Holthus, i Stranduig skibred och Haalandzdalsz kierche sogen, med bøxel. Samme bref daterit paa Skougszeit huor waartinget stoed den 21 Aprilis 1675.

Erlig och welagt mand, Olle Olszen Tuet, loed læsze it affstaaelsze breff, aff Anders Simenszen Aachre vdgiuen, liudende paa en deel pandtegodz, liggende udj Store Ballesemb i Stranduig sogen, huilche hand paa hans hustrues, och hustrues broders, Hansz Torgierszens wegne, er tilfalden, for it hundrede och siuftj rixdlr. Som hand igien til bemelte Olle Tuet, haffuer af staait for, it hundrede thiuge och halffsiete rixdlr. Huilche penge hand epter haanden schal betalle, och godztit[!] sig saa nøttig giøre, som hand best wed och kand. Samme breff daterit Tuet den 1 Aprilis 1675. [31b]

Clemit Oluffszen Hiertagger, loed læsze it kiøbe `breff` til hannem aff hansz broder, Johannes Olszen Dalle udj Ous schibrede och sogen boende vdgiffuet, liudende paa 9 ¼ *marcher* smør och 2 schilling i penge, liggende udj Hiertagger, som *forschreffne* Clemit sielff paaboer. Samme breff daterit Skougszeit, den 21 Aprilis 1675.

Alff Femanger och Brynild Nortuet loed læsze it pandtebreff, først i pandt sat, til Samuel Kleppe, och Olle Olszen Tuet, liudende paa threi spand smør och fire marcher, samdpt 3 giedschin, udj en gaard kaldes Bustethun, liggende udj Ode kierche sogen udj Haranger, thil forsichring for nitj rdr, och saa som de deris penge har verit begierende, da hauer Isach Larszen paa Austesta, paa hans stifdater Karj Joensdatters vegne, och Jørgen Foer, i Fussze sogen, paa hans egen wegne wenlig werit begierende aff sallig Morten Nortuet, som demb samme nitj rixdlr forstragt hauer. Huor imod de igien til *forschreffne* sallig Morten Nortuet, *forschreffne* Busterthun, haffuer til brugelig pandt offuer draget, och huo iche ved samme forpandtning lenger vil forbliffue, da dend eene dend anden it fierding aar til forn loughligen opsigte. Samme breff daterit Øffre Boelstae den 8 May 1661.

Alff Femanger, nu i daug, her for retten opsagde de nitj rixdlr epter obenbemelte pandtebrefuitz formelding, och gaff demb enda delation til først kommende waarting, pengene enten wed demb sielff eller andre at bringe til weje.

Isach Windenes ladet stefne hansz broder Michel *ibidem* formedelst hand schal hae schielt hansz [32a] quinde for troel konster, och hamb sielff for en skielmb.

Michel suaret hertil at hand iche kunde mindes nogen skielderj, mensz bekiende at Isachs quinde hafde gaait udj hansz floer. Thilspurde hende huad hun bestilte der.

Thil proubs herom hafde Isach ladet stefne, Stefn Lilleuig, Anders Aachre, och Gurj Schaattun.

Huorom Stefn først frem komb och profuit, at hand komb ind udj Anders Torbenszens hus i Stranduigh. Da hørde hand Michel sagde til Isach at hans quinde hafde dræbt fire kiør for hamb. Bekiende elles at de war druchen.

Anders Aachre møtte, och proffuet ligesaa som *forschreffne* Stefn, mensz sagde ellers at de hafde nogen [*skie*]lderj sammen, huilchet hand iche kunde mindes.

[*Gur*] Skottun, møtte, bekiende at de iche schiød hende til probsz, mensz skielderj hørte hun vel, och hørte lige det samme som de andre profuit hauer.

Michel herimod beraabte sig paa prouf, nemblig hansz broder Jan Lunderuig, och begge deris moder, Aagete Windenes.

Beroer dermed til widere stefnemaall.

Hederlig och wellert mand, Anders Torbenszen, loed i rette fordre, vng Larsz Aare, paa Anders Pederszen borger udj Bergens wegne, for 7 rdr 12 *schilling* effter hans regenschabsboeg.

Nielsz Berland møtte paa Larsz Aares wegne som loed sige at hand nechtet hamb ingen skyld, mensz lofuet hamb at betalle.

Affsagt at `vng` Larsz Aare, schal drage til Bergen och giøre rigtig regenschab med Anders Perszen inden fiorten dage, och huisz hand da bliffuer inden halfmaanitzdaug, at betalle, eller ochsaa lide wurdering effter lougen. [32b]

Willumb Nortuet fordret udj rette Maritte Qualle, paa Anne Aszmundz datters vegne for fiorten aarsz tienneste, femb aar for jetle løsz[!] och 9 aar for fuld løn, sambt 9 *marcher* laante penge.

Maritte Qualle møtte, kunde iche nechte eller fragaa, joe hende at were schyldig. Bekiende sielff at paa schiffet epter hendes sallige mand, da lofuede hun hende 2 kør for 6 rdr, 2 gieder och 2 saufer for 2 rdr, 1 tønne malt for 9 *marcher*, och nj *marcher* laante penge, huilchet Maritte iche kunde fragaae. Det samme bekiende Anders Berge, som paa schiffet war offuerverinde.

Effterdj Marite Qualle sielff iche fragaar joe paa schiffet effter hendes sallige mand at were vdtaget 2 kør, 2 gieder, 2 søufer, 1 tønne malt for 9 *marcher*, och [laante pe]nge 9 *marcher*, gjør tilsammen, penge [.....] Huilchen hendes løffte, som hun bør holde, och enten waarene och queget till Anne Osmundz datter eller och rede penge der for, inden fiorten dage at betalle, eller derfor at lide namb och wordering effter Kiøbe *Balchen* 3 *capitel* och siden hae frj tiltalle til *forschreffne* Anne Osmundz datter om hun haffr hende noget at søge.

Kongl. Maytz. fougit, welfornehme mand Johan Toerszen fredliuste och paa wellagt Willich Eyes wegne, Seffueræidz skough.

Omund Attekrog paa hans quinde Zjrj Johans datters vegne, stefnt Baar Kiøn for 7 rdr, huilchet hand iche kunde nechte.

Forschreffne Baar Kiøn forligtes for retten med handtag, at hand schal betalle Omund Atekrog 3 rdr inden juel, och 3 rdr inden juel førstkommende [33a] it aar, er tilsammen sex rixdlr. Huor med de saa war wanner och vel forligt.

Anno 1675 den 19 och 20 October blef holt høste, ledinsz, schatte och sageting paa Skielnes udj Strandebarm skibred, med dedz schibredz almue. Neruerinde erlig och welfornemme mand, Johan Toerszen, Kong. Ma. fougit, welforstandig mand Povel Trolszen sornschriffuer, lenszmanden Siffuer Nessz, med meenige almue da thilstæde war. Huor da retten med epterschreffne laugretzmend bleff betiendt, Hansz Mundemb, Erich Aachre, Larsz Nereuoge, Johannes Furhofden, Anders Brou, Torchel Omme, Hagtør Aachre, Giert Mundemb.

Alle førindførte wed Waagsz schibrede folio 26 och 27 anteignede Hansz Kongl. Maytz., Hansz Høye Excelentz, och Hansz Excelentz *Her* cancelers, order och befallinger, bleff liudeligen for meenige almue lest och forkyndiget.

Erlig och welagt mand Povel Anderszen Hafneraas loed læssze, en obligation, aff Madz Heinesen Bouland vdgifuet, liudende paa 32 rdr och en halff tønne korn for femb slette march. Huorfore hand setter Pouel Anderszen til wnderpandt hansz paaboende jord Bouland, schylder med bøxel en halff løb smør och en halff hud, och ellers saa lenge pengene staar at giffue rentte, 6 procento aarligen och om Pouel Anderszen bliffuer thilsandz pengene, ey

heller paa rente at lade bestaae, eller *forschreffne* Madz Heineszen, dennemb iche lenger behøffuer, da dend eene dend anden [33b] it fierding aar tilforne at aduahre, siden schal renten tillige med hofuet stoellen udj en sammelet sum, bliffue betalt. Samme bref daterit Hafneraasz *den 9 Augustj 1675.*

Erlig och welagt mand Siuer Tostenszen Netteland loed læssze it pandtebref, aff Mattias Jacobszen[?] udj Fieldberg *schibrede* och Ølens sogen boende vdgifuet liudende paa tresindztiuge och trei rixdlr fire slettemarch. Huorimod hand vdj brugelig pandt i pandtsetter til bemeldte Siuer Netteland en hanzz rette odelszjordepart, liggende [i] dend gaard Skage paa Hatlestranden, schylder aarlig landschyld med bœxel, smør en halff løb och en halff hud. Daterit Axdal til it berammit waarting, udj Fielberg *schibrede den 3 May 1675.*

Samptlig almuen udj Strandebarmb ladet stefne Tomes Hiorteland, formedelst hand har oppebaarit 1 schilling aff huer mand, at schulle der fore schaffe en stadz heel och halff maaltønde.

Tomes Hiorteland møtte intet. Lenszmanden Siuer Nesz suaret paa hanzz vegne, at Thomes haffde suaret at hand pengene til toldereren hafde lefuerit, och toldereren hafde holt tønne til schatterne.

Herom haffuer Tomes Hiorteland til nesteting at schaffe rigtig forclaring om samme tønne, sambt huor pengene er hen kommen, saa almuen kand bekomme, enten end tønne, eller pengene igien.

Peder Traa stefnt Axel Indre Beresemb, for resterende landschyld, nemblig for Anno 74 3 rdr 1 ort och 3die aarsztage 1 rdr 1 ort, och intet for neruerinde aar betalt. [34a]

Axel Indre Beresemb møtte, lofuet at betalle ald resterende landschyld inden juel.

Peder Traa lofuet enda at vilde bie epter landschylden naar hand ichun betaller Hansz Kongl. Maytz. resterende schat.

Peder Traa effterlod sagen, med de wilchor hand schal stille hannemb til fridz inden juel førstkommende, saa frembt *bemelte* Axel Beresemb, iche vil vere selffdømt fra hanzz jord. Huorimed Axel och war tilfridz, och derpaa ragt huer andre deris hender.

Anno 1675 den 16 Novembris blef holt [-skatt-] restandz och sageting med Halsznøe Closters almue, paa Eye udj Schonneuig *schibrede*. Neruerinde ombudzmanden erlig och welfornehme mand Johan Frimand, bunde lenszmænd Jørgen Eye och Ingebrigt Sualand udj Schaaneuig och Fieldberg *schibreder*, med eendeel almue da thil stæde war. Huorda retten bleff betiendt aff effterschreffne laugrettesmænd, nemlig. Aff Fieldbergh *schibrede* Erich Sualand, Eliasz *ibidem*, Michel Hegge, Iffuer Hambre, Joen Husztuet, aff Fiere *schibrede* Erich Houge, Laurs Gronnszhoug, Wier Møchleuold, Peder Domesznes, aff Føyens *schibred* Samson Wold, Engel Huchenes, och aff Schoneuig *schibred* Tomæsz Fieldland.

Daniel huszmand Espevehr ladet stefne Erich Anderszen Kalleuogh formedelst end[.....]fuer vlouglichen sig bemechtiget, huilc[.....]l sidst forleden waarting [.....] herudj tingbogen specifice[ret.] Daniel endnu bekiender at were Erich Anderszen schyldig femb rdr.

Erich Anderszen møtte, kunde iche fra gaae, joe endeell aff forindførte och nu opleste godz, at [34b] haue indeholt, effter ad Closter lenszmand Christen Ibszen, hafde gjort aret derpaa. Erich kunde ey heller egentlig beuisze, Daniel husmand hannem meere end femb rdr at were schyldig. Huorpaa och *forschreffne* Daniel gjorde hanzz æed *forschreffne* Erich Anderszen iche meere end femb rdr at were schyldig, huilchet hand hannemb gierne ville betalle, aff huisz hand hosz sig hauer, mensz begierede resten igien v-beschadiget.

Dermed *forschreffne* Erich Anderszen och war tilfridz.

Effter huilchen leilighed nu for retten er affscheidunget, at Erich Anderszen schal beholde udj hansz betaling aff det godz hand haffuer hosz sigh, 1 seng for 8 *march*, 1 deelszbordug 1 rdr, 1 laante laasz for 3 *march*, it windufue for 1 ort, 1 gryde och 1 schiering for 7 *march*, 1 schab udj hansz stue for 3 *march*, 1 naffuer och it støche for 1 ort, huorfor hannemb bleff leffueret 1 ort penge, huilche giør tilsammen penge 5 rdr. Och haffuer Erich Anderszen siden at lefuere det øfrige fra sig, lige saa goet som hand det hauer annammet, nemblig 1 koe, 1 kledestrøy, 1 senge karm, 3 melchekar och 1 flødebøt, it nist kar for 2 *march*, 1 kalff, 1 smørkande, 1 kjerne och 1 bøtte. Som bedrager sig epter Daniels angiffuende til penge 7 rdr 8 *schilling*.

Anlangende de pretenderende 3 *march* i fornødz [.....] *march* 6 *schilling* i ganneløn, derom haffuer [.....] Anderszen och Daniel huszmand [.....]uer andere at foræhnis.

Welag[*t Hansz Jørg*]ensszen paa Henrich Nielszen borger udj Bergens wegne stefnt nu 3die ting Erich Anderszen Kalleuogh, for 19 rdr 3 *march* epter hansz reigenschabs bogs formelding, huor paa er betalt 6 rdr. Rester endelig 13 rdr 3 *march*. [35a]

Erich Anderszen møtte, kunde iche fragaa gielden. Vndschylte sig at hand iche hafde giort regenschab epter seeneste affsigt. Erbød sig ellers gjerne at ville betalle, saa vit hand med rette schyldig war.

Dermed *forschreffne* Hansz Jørgenszen iche war til fredz, mensz begierede paa hansz principals wegne domb, baade for de resterende 13 rdr 3 *march*, samt paa anvente omkostning.

Da er affsagt, epterdj Erich Anderszen iche kand fragaa gielden, ey heller har epter fult seeneste affsigt, som bleff giort paa Tuet udj Waags skibred, med at giøre regenschab med *forschreffne* Henrich Nielszen, och dermed *forschreffne* Henrich Nielszen hansz fordring tid epter 'andet' fraholdet. Da bør Erich Anderszen Kalleuogh betalle til bemeldte Henrich Nielszen de resterende tretten rdr och 3 *march*, effter hansz reigenschabs bogs formelding, och det epter Kiøbebalchens 3 capitel, inden fiorten dage, eller och derfor at 'lide' namb och wurdering udj hansz godz och formue, samt billig paa denne process anvendte omkostningh betalle.

Erich Biercheland stefnt Tørisz Alne, for hand med hansz hund har jaget hansz leje koe 3 gange paa søen. Kunde intet beuise nogen schade at vere scheid paa samme koe, kunde intet derued giøres andet end parterne bleff formaanit til at lefue it schicheligt nabonoeg[?] sammen.

En lehnitz bunde Colben Dallen, aff Fieldberg schibred, stefnt Gullich Indbiue formedelst hand w-lougligen har hugget udj hansz skoug; en fredag *den* 14 May nestleden, 1 tylt bielcher udj hansz skoug, huilchet Colben Dallen [35b] merchet løffuer dagen epter. Mandagen huch *forschreffne* Gullich merchet aff och øxset bielcherne. Om tisdagen loed lenszmænden derpaa giørt arrest, nemblig Ingebregt Sualand. Huilchet Ingebregt nu sielf bekiende at haue giort.

Gullich møtte kunde iche fragaa dend tylt tømmer joe at haue solt til en skaat, med formeening ingen vret dermed at haue giort, thj hand formeente det at vere udj hansz egen lejemaal.

Olle Stefenszen Indbiue bekiende, at hand och hans formænd har huggit til Huideberg, huilchet Gullich *ibidem* begieret at maatte ind føris.

Gullich Indbiue sagde for retten at Colben Dalen hafde schielt hamb for en tiuff. Dertil suaret Gullich at Colben schulle were en æreschiender, indtil hand beuiste hand war en tiuff.

Colben bekiende at Gullich haffuer taget 1 stoch fra hamb.

Affsagt, at huemb som paa hehnder[?] anlangende den hugne tylt bielcher, haffuer at stefne

paa aasteden, saa gaaes vel aff sine thilbørlige dommere huisz ret er. Formedelst Gullich haffuer solt och ført bort, samme tylt bielcher deraff, lenszmanden Ingebrigt Sualand, war giort arest paa, til sagens vddragh, derfor bør hand were udj ombudzmandens minde. Huad det angaar at Colben Dalen schal haue skielt Gullich [-Dallen-] `Indbiue´ for en tiuff, derom har hand hannemb at søge til hansz wernetingh.

Thil probs anlangende det schielderj imellemb Colben Dallen och Gullich Indbiue, war stefnt Olle Stefenszen Indbiue. Prouet med fuld æed at hand hørde Colben Dalen sagde, nu i sommer [36a] wed pindzetider, wed søen paa Indbiue, at Gullich hafde staalet en furestoch fra hannem.

Forschreffne Olle Stefenszens broder, Olle Stefenszen dend yngre, huilche begge er Colben i Dallens broder sønner, profuet iligemaade med fuld æed lige samme ord som *forschreffne* hans broder windet hauer.

Gunder Alne stefnt for lejermaal udj hansz egteschab med Britte Aslachsddatter. Huilchet hand iche kunde nechte. Derfor affsognet for hans halffue boe med ombudzmanden, for 24 rdr.

Hansz Jørgenszen paa Hergius Holmedalsz wegne aff Skaaneuig *schibrede* ladet steffne Gabriel Ryen, for en bøssze hand for 14 aar siden haffuer sat udj pandt til hansz fader, sallig Knud Ryen.

Gabriel møtte. Bekiende at bøsszen, ichun war wurderit paa schiffet effter hansz fader for 3 *march*, och da falden i arff, paa Christen Madtzen klocher til Storens gield, hansz konne, som bøsszen haffuer annammit. Ellersz bekiende Gabriel, at hand selff war paa Holmedal epter bøsszen, paa hans faders wegne. Forligtes med Hansz Jørgenszen at hand schal giffue Hergius 4 *slettemarch* til paa bøsszen, och dermed forligt.

Anno 1675 den 19 och 20 Novembris bleff holt høste, schatte och sageting, paa Wæuatten udj Opdal *schibrede* med dedz skibredz almue. Nerverinde Kongl. Ma. fougit, erlig och welfornehme mand Johan Toersen, lenszmanden Christoffer Hammerhoug, med meenige almue da thilstæde. Huorda retten blef betient aff effterschreffne laugretzmænd, nemblig Ingebrigt Nere Hommeluig, Morten Helleland, Jacob Øffre Hammerhoug, Knud Opdal, Gullich Grimszland, Sæbiørn Fereuogh, Hansz Mæuatten, , Larsz Lande, Larsz Olszen Næssz, Nielsz Kongszuigh, Nielsz Wattedall, och Orie Schaden. [36b]

Huorda først bleff liudeligen lest endeel aff de forhen wed Waagsz *schibrede* folio 26 och 27 extraherede brefuer. Nemblig dend første om landstrygere, den 2 om kappere wed søekanten och vdhafnerne at erkyndige, den 3. Hansz Høye Excelentzis anordning om rosztieneste, dend fierde angaaende palisader till slottet, och dend fembte Hansz Høye Excelentzis anordning om fridens forkyndelsze imellemb voris allernaadigste arffue herre och Kongen aff Sueriigh.

Dernest blef lest Hans Høye Excelentzis anordning at saasom de middeler Hans Kongl. Maytz. allernaadigst militien hauer tillagt, iche kand thilstreche at vnderholde, de udj steden for ryterhold opbragte, ryttere och dragoner huor fore ??atlig femb rdr for huer rytter schal erlegges. Huilche femb rixdlr tractamentzpenge, paa huer hest, til general commissariat paa dend tilbørlige tid, saa som huer 22 i maaneden at betalles. Samme anordning daterit Aggerhus den 4 Octobris 1675.

Med derhoes Deritz Excelentzer, Welbaarne Jens Juel och Luduig Roszenkrandtzis fra det Kongl. krigsz commissariat udj Christiania derisz schriffuelsze til Hansz Excelentz *Her canceler* at samme Hansz Høye Excelentzis ordinance paa thilbørlige steder maatte erkyndiges, och pengene paa huert stedz amptschriffuerstue indlefueres, paa det ved

kommende for widere pengenis sendingh kunde bliffue befriet. Daterit *den 12 Octobris 1675.*
[37a]

Noch bleff lest en anden Hans Høye *Excelentzis* anordning, belangende af huer fuldgaard at contribuere en tønne biugh, eller derfor i steden, toe tønner hafre, eller thj bismorphund miel, eller 1/24 tønne gryrn[!], eller ¾ tønne rough at forstaaes wed straagmaal, eller och sex bismorphund kiød, eller 2 1/3 bismorphund smør, eller 2 ½ wogh tørfisch. Huilchet de best kand af sted komme, och landzens lejlighed thilsiges, som præcice[?] inden juel schal lefueres, epter dend ordning Kong. Ma. *general* krigsz commissariat, derom giørendes vorder, til Ko. Ma. proviantschiberne. Huilchet fougderne befalles, med flid sig at lade were angelegen, at opfordre och indsamle som de agter at forsuare. Samme anordning daterit den 6 Octobris 1675 paa Aggerhus.

Med derhosz Hans *Excelentz Her* cancelers befalling til fougden omrørte anordninger paa thilbørlige steder at lade læsze och forkynde, och deroffuer holdes, som hand agter at forsuare. Daterit Bergenhus *den 26 Octobris 1675.*

Olle Lij ladet stefne Anders Norbosta, for slagszmaal paa Schaaden udj it brøllup.

Anders møtte. Nechtet intet, Olle Lij joe at haue it slaug vnder ørit slaait.

Gabriel Tuet w-stefnt bekiende at hand, som hand sad udj brøllupet hørde at Anders Norbosta slog Olle Lij paa munden.

Anders Norbosta och Olle Lj forligtes med huer andere wed handtag for retten. **[37b]**

Sagsøgerens fuldmegtig, `#[!] begierede domb paa Ko. Maytz. sigt.

Afsagt epterdj Anders selff bekiender Olle Lij it slaug eller neffuehoug vnder øret at haue slaget, derfor thilkiendt at bøde til Kongl. Maytz. epter *Mandhelge Balchen* 16 capitel, fire march sølff.

Eliasz Kattenes ladet stefne Willumb Øchelund for hand schal haue hugget hans øegh, udj det høyere laar. Thil probs herom war stefnt:

Willadz Malchenes som bekiende wed fuld æed, at hand saae Elias Katteneszes øeg war huggen, mensz wiste iche at forklare huilchet laar det war udj, ey heller huemb det hafde giort.

Olle Joenszen Øfrelunde epter aflagde æed bekiende at hand saae ochsaa øgen war huggen i det venstere laar, mensz viste iche huor den hafde faait det.

Denne sag beroer til widere beuisz.

Sagsøgerens fuldmegtig ladet stefne Mogens Epland och Johannes Skaar, for slaugszmaal udj brøllupett paa Skaar.

Mogens møtte, och Torgier Skaar, suarit paa Johannes Skaars vegne, at hand war udj byen. Beroer til widere stefnemaal och beuis, til førstholdende ting.

Olle Lygre af Stranduig schibred, ladet stefne Rasmus Malchenes, Hansz Grøteid och Endre Olszen Myrdal, formedelst de har offuer falden hamb udj hans egen gaard, samt v-lovens gaait udj hans march och schiødt it diur, samt for Hansz Grøteid har slaget hamb med bøsszen, it stort huel saar paa armen. **[38a]**

Hansz Grøteid, och Rasmus Malchenes møtte iche, ey heller nogen paa deris vegne til stefnemaalet at suare.

Endre Myrdal møtte, och bekiende at hand iche kunde nechte, joe at were med dennemb, och det epter hansz hoszbund Erasmus[?] Mendzis befalling.

Thil probs heromb hafde Olle Lygre ladet stefne som møtte, Helge Isachs datter Lygre och Ingeber Siuers datter *ibidem*.

Sagsøgeren satte udj rette om de v-debliffuende iche burde bøde stefnefald. Olle Lygre war kost och tæring begierende, huorjaa de begierede domb. Lenszmanden Christoffer Hammerhoug, och Olle Katland hiemmelt wed æed at Hans Grøteid och Rasmus Malchenes war louglig stefnt.

Derfore en huer aff demb til kiendt, at bøde til Kongl. Ma. en march sølff och derisz wederpart Olle Lygre i kost och tæring, som her sielff tredie møtte udj rette, en hald rixdlr.

Ingebrigt Nere Hommeluig ladet fordre Johannes Olszen Meland udj rette, formedelst hand iche har villet beseigle it kjøbebrief, liudende paa it pund smør, liggende udj Sør Holmefjord udj Ous schibred. Huorfore hand iche nechtet for retten, joe at haue oppebaaret tiuge och trei rdr 1 slet *march* med skiøtningszøre, brefpenge och alt som hand nu belofuet at ville sette hansz boemerche vnder, efftersom hand har ingen zignet med sigh. [38b]

Anno 1675 den 20 Decembris blef holt affreigningsting paa Nedere Stølle udj Opdal schibrede aff Kong. Ma. fougit erlig och welfornehme mand Johan Toerszen, med Stranduig, Ous, Waags och Opdal schibreder.

Huor først frembkomb Stranduig schibrede huilche war offuerverinde effterschreffne laugretzmend nemblig Olle Lygre, Siuer Sørtuet, Olle Refne, och Steen Houge. Huor da restandzen befandt sig i effterfølgende maader.

1. legh. Schottun 18 *schilling*. Windenes 3 *march*. Leutenantz gaard. Dalland rester ald schat. Tofften 3 *march* 12 *schilling*. Aachere 3 rdr 3 *march* 6 *schilling*. Quale 1 rdr 15 *schilling*. Lilleviig 1 rdr 4 *march* 11 *schilling*. Storeuig 3 rdr 3 *march*. Houge 1 rdr 6 *schilling*. Leiland 2 rdr 1 *march* 14 *schilling*. Særuald enchen 2 *march* 12 *schilling*.

2. legh. Hougen Peder 1 rdr 5 *march* 6 *schilling*. Henanger 7 *march* 2 *schilling*. Hiortedal 8 *schilling*. Engeuig 5 *march* 6 *schilling*.

3. legh. Selszuold 3 *march* 10 *schilling*. Store Ballesemb 2 rdr 5 *march* 5 *schilling*. Kleppe 2 *march* 4 *schilling*.

Fierde leg Hiertnesz 1 rdr 4 *march* 11 *schilling*. Yddalen 11 *schilling*. Nortuet 3 rdr 3 *schilling*. Øfre Waage 2 rdr 2 *march* 3 *schilling*. Skallebrot 2 *march* 2 *schilling*. Neszbjør 1 *march*. Nesz 10 *schilling*. Teige 15 *schilling*. Berie 4 *march* 12 *schilling*. Berszuog 2 *march* 14 *schilling*. Bischophaffn 2 *march* 14 *schilling*.

Fembte leg. Schiørsand 5 *march*. Storlj 2 *march* 12 *schilling*. Hagne 1 *march*. Foer 1 rdr 4 *march* 12 *schilling*. Haaland 5 *march* 14 *schilling*. Qualle 3 *march* 5 *schilling*. Wanduig 2 *march* 12 *schilling*.

6 leg. Østesta 3 rdr 2 *march* 15 *schilling*. Øfre Egeland 1 rd 4 *march* 5 *schilling*. Nedre Egeland 4 rdr 4 *schilling*. Ytre Røe 3 rdr 4 *march* 11 *schilling*. Mit Røe 7 *schilling*. Indre Røe 1 *march* 14 *schilling*.

7 legh. Berland 1 rdr 2 *march* 7 *schilling*. Berlandztuet 1 rdr 5 *march* 4 *schilling*. Berie 5 *march*. Nedre Boelsta 9 *march* 11 *schilling*. Moszuold 2 *march* 12 *schilling*. Aare 2 rdr 13 *schilling*. Tuedeness 12 *schilling*. Giedschen 4 *march* 11 *schilling*. Børndal 2 *march* 5 *schilling*.

Summa beløber forskreffne restandz udj Kongl. Maytz. schatter och legspenge, thilsammen penge 61 rixdlr 1 sletmarch.

Dernest blef frembeschet til affreigning Ous schibredes almue, som scheede udj lenszmanden [39a] Henrich Losszes samt epterschreffne sornemendz neruerelsze, nemblig Hansz Aadland, Albert Helleland, Rolf Feresta och Baar Hetleflot. Huorda restandzen beløb som følger:

1. legh. Salboe 7 *march* 6 *schilling*. Sellie 1 *march* 4 *schilling*.

Andet legh. Sørstrøne 8 *march* 3 *schilling*. Røting 2 rdr. Sundøen 1 rdr 6 *schilling*. Lebsøen 1 rd 5 *march* 8 *schilling*. Halgiemb 8 *march* 2/3 *schilling*. Ytre Houglund 3 rdr 2 *march* 3 *schilling*. Feresta 3 rdr 5 *march* 10 *schilling*. Særuold 3 rdr 3 *march* 2 *schilling*. Storemb 2 rdr 2 *march* 2 *schilling*. Døsemb 4 *march* 4 *schilling*.

Tredie legh. Lydtzem 4 rdr 1 ort. Jelde 1 rdr 2 *march* 12 *schilling*. Walde 2 *march*. Hegland 2 rdr 6 *schilling*. Meehussz 2 rdr 5 *march* 6 *schilling*. Giembdal 2 rdr 14 *schilling*. Nedre Røe 2 rdr 12 *schilling*. Øffre Bouge 3 rdr 3 *schilling*. Gougstae 3 *march* 14 *schilling*. Roszuold 1 rdr. Ytre Sambøen 4 rdr 1 ort. Lunderuig 5 rdr. Helleland 5 rdr 1 *march* 14 *schilling*. Haffschaar Michel 2 rdr 12 *schilling*. Aaland 2 ½ rdr 15 *schilling*. Tuet 3 *march* 5 *schilling*. Sør Holmfjord 3 *march* 11 *schilling*.

5te legh møte intet. Rolszuog 1 rdr 11 *schilling*. Solberg 1 *march* 14 *schilling*. Waage 3 *march* 12 *schilling*. Trengereid 7 *march* 14 *schilling*. Norbøe 1 ort. Skielanger 4 *march* 4 *schilling*. Steensztuet 5 *march*. Røe 3 *march* 14 *schilling*. Hougen 1 ort.

Siete legh ochsaa absent. Goupholm 7 *march* 11 *schilling*. Dybeuig 1 ort. Vdschøt 2 *march*.

Summa bedrager restandzen med legszpengene offuer dette schibrede penge 71 rixdlr 2 [...]*2/3 schilling*.

Derepter blef frembeschit til affreigning Waags schibredz almue, som scheede udj lenszmanden Johannes Windeneszes och effterschreffne laugretzmends neruerelsze nemblig Olle Engeuig, Nielsz Toffteland, Olle Norfunden, Johannes Hafstøe och Nielsz Eye. Huorda restandzen befandt sig saaledes:

1 legh. Eye 2 rdr 18 *schilling*. ??t Rønholm 3 rdr 18 *schilling*. Nor Rønholm 1 rdr 5 *march* 4 *schilling*. Hageberg 2 rd 12 *schilling*. Westuig 4 rdr 1 ort. Hofland 6 rdr 2 *march* 4 *schilling*. Mit Engeuig 7 *march* 3 *schilling*. [39b] Sør Engeuig 3 rdr 1 *march* 14 *schilling*. Nor Engeuig 3 rdr 4 *march*.

Andet legh. Øffre Leeuogh 3 rdr 3 *march* 4 *schilling*. Sanduigh 2 rd 1 ort 2/3 *schilling*. Nere Stoeche 12 *schilling*. Tuet 4 *march* 12 *schilling*. Lille Næsz 1 rdr 5 *march* 6 *schilling*. Stoer Næsz 3 rdr.

3die legh. Prestbøe 3 *march*. Lande majoræns gaard. Rimmereid 1 rdr 4 *march* 14 *schilling*. Wig 1 rdr 5 *march*. Tuet 5 rdr 3 *march* 9 *schilling*. Aarbøe 1 rdr. Liebøe 7 *march* 6 *schilling*. Setterbøe 1 rdr 4 *march* 14 *schilling*. Ryeland 5 *march* 11 *schilling*. Aarschoug 2 rdr 5 *march*. Stoeruig 3 *march* 11[?] *schilling*. NB: Fittie frjgaard.

4de leg. Tiszleuold 1 rdr 4 *march* 2 *schilling*. Hofstøe 1 rdr 5 *march* 11 *schilling*. Helleland 11 rdr 6 *schilling*, huoraff de 2 parter øde. Nere Stochen 4 *march* 4 *schilling*. Sør Funden 5 rdr 5 *march* 6 *schilling*. Norfunden 7 *march*.

5te leg. Gougsemb 5 *march* 6 *schilling*.

Siete legh. Nere Waage 4 *march* 6 *schilling*. Sør Aarland 5 *march* 11 *schilling*. Nor Aarland 2 rdr 3 *march* 14 *schilling*. Stangeland 4 *march* 6 *schilling*. Fuglerøen er øde 1 rdr 5 *march* 6 *schilling*. Qualuog 2 *march* 14 *schilling*. Møgster 8 rdr 5 *march* 2 *schilling*. Lundøen 4 *march* 4 *schilling*.

Ottende[!] legh. Skaar 8 ½ *march*. Troland 5 *march* 11 *schilling*. Nødøen 4 *march* 4 *schilling*.

Niende legh. Santor 2 ½ rdr 5 *schilling*. Huusszeuigen 5 *schilling*. Nødzheller 1 ort. Heyemarch 1 *march* 3 *schilling*.

Summa bedrager dette schibredz ræstandz til penge 104 rdr, thoe slettemarch, 10 2/3 *schilling*, foruden Fitie.

For det sidste bleff Opdalsz schibrede til afreigning fremb eschit. Huilche scheede udj lenszmanden Christoffer Hammershougsz och effterschreffne laugretzmendz neruerelsze, nemblig Isach Daland, Knud Opdal, Larsz Lande, [I]be[?] Werøen, Morten Segleuig, Hansz Mæuaten och Gullich Grimszland. Och befandt restandzen sig som følger,

1 legh. Søræid 5 rdr 2 *march*. Sæd 1 rdr 3 *march* 8 *schilling*. Stølle 1 [*rdr*] 4 *march* 11 *schilling*. Nere Beltesta 1 rdr 1 *schilling*. Øffre Beltesta 3 rdr 12 *schilling*. Hofdenes 2 rdr 5 *schilling*. Stoerssetter 5 *march* 10 *schilling*. Stoerssetters fæmarch 2 *march* 11 *schilling*.

Andet legh. Lille Ambland 1 rdr 6 *schilling*. Stoer Ambland 8 *march* 4 *schilling*. Lj 1 rd 4 *march* 6 *schilling*. [40a] Tuedt 2 rdr 4 *march* 8 *schilling*. Haalandz ødegaard 7 *march* 2 *schilling*. Landrøn 2 rdr 4 *march* 8 *schilling*.

3die legh. Sunde 1 rdr 2 *march*. Øfre Flyenszfehr 5 rdr 3 *schilling*. Nere Flyenszfehr 6 ½ rdr 3 *schilling*. Smieuold 1 rdr 12 *schilling*. Frøchedal 1 rdr 8 *schilling*. Nere Huchefer 2 rd. Aasze 1 rdr 6 *schilling*. Øfre Huchefehr 3 rdr 4 *march*. Lille Bratetuet 8 *march* 8 *schilling*. Store Brattetuet 3 rdr 3 ½ *march*. Eritzuehr 6 rdr 5 *march*. Øfre Gieland 11 *march*. Einersuig 1 *march*.

4de legh. Tøe 4 rdr 3 *march* 8 *schilling*. Rolsemb 1 rdr 4 *march* 10 *schilling*. Lillestue och Opdal 2 rdr 8 *schilling*. Jellefald 9 *march*. Wermedal 2 rdr 6 *schilling*. Dalen 3 rdr 1 *march* 3 *schilling*. Haaemb 2 rdr 4 *march*. Borgen 4 rdr 2 *schilling*. Anderland 7 *march* 14 *schilling*. Hollekiem 8 ½ rdr. Reisemb 5 rdr 4 *march* 11 *schilling*. Møchelestue 6 rdr 4 *march* 14 *schilling*. Eichas[?] 8 ½ *march* ligger øde.

5 legh. Høffuischland 4 ½ rdr 6 *schilling*. Øfre Drange 4 ½ rdr 10 *schilling*. Nere Drange 1 rdr. Leite 2 rdr 4 *march* 11 *schilling*. Øfre Klepe 2 rdr 12 *schilling*. Nere Kleppe 4 rdr 5 *march* 11 *schilling*. Lille Kongszuig 1 *march* 14 *schilling*. Store Kongszuig 10 *march*. Næsz 2 rdr 5 *march* 14 *schilling*. Næsz ødegaard 2 *march* 14 *schilling*. Skaar 3 rdr 7 *schilling*. Torffuenes 2 rdr 2 *march* 11 *schilling*. Øchland 2 rdr 5 *march* 4 *schilling*.

6te legh. Tuet 4 rdr 4 *march* 6 *schilling*. Epland 2 rdr 12 *schilling*. Øfre Helleland 2 rdr 5 *march*. Nere Helleland 4 rdr 1 ort. Koste 3 rdr 1 *march* 2 *schilling*. Meeuaten 2 rdr 12 *schilling*. Norbosta 8 rdr 14 *schilling*. Boten 2 rdr 3 *march* 3 *schilling*. Sør Holme 3 rdr 17 *schilling*. Nor Holme 8 *march* 13 *schilling*. Holdseter 1 rdr 2 ½ *march*. Øfre Giøeuog 1 rdr 5 *march* 9 *schilling*. Mitgiøuoeg 2 rdr 2 *march* 6 *schilling*. Søre Giøuogh 2 *march* 2 *schilling*. Kaldefosz 5 ½ *march*. Nere Hoppe 1 rdr 4 *march*. Øfre Hoppe 5 rdr 4 *march*. Schaar 6 *schilling*. Øfre Bruntuet 2 rdr 5 *march* 6 *schilling*. Nor Grøteid 2 rdr 2 *march* 3 *schilling*. Teigland 9 rdr 2 ½ *march*. Wernøe 1 *march*.

8te[!] legh. Ystre Wee 6 rdr 3 *march* 11 *schilling*. Indre Wæ 5 rdr 7 *schilling*. Lande 6 rdr 2 *march* 14 *schilling*. Øfre Dalland 4 *march*. Nere Dalland 7 rdr 2 *march* 11 *schilling*. Waage 8 rdr 5 *march* 12 *schilling*. Gierestad 7 ½ *march*. Hegland 2 rdr 2 *march* 6 *schilling*. Øfre Hommeluig 2 rdr 2 *march* 2 *schilling*. [40b]

Niende legh. Hammeruig 5 *march* 11 *schilling*. Holmeluigs holme 5 *march* 11 *schilling*. Belt 1 ½ rdr 11 *schilling*. Myrdal 5 *march* 6 *schilling*. Grimszland 3 *march*. Lille Gudøen 5 *march* 11 *schilling*. Gudøen 2 rdr 1 *march*. Nere Lunde 2 rdr 1 ort. Øfre Lunde 2 rdr 2 *schilling*. Bache 5 rdr 1 *march* 3 *schilling*. Katland 2 rdr 2 *march* 3 *schilling*. Kattenes 3 rd 1 *march* 14 *schilling*. Øchland 3 rdr 2 ½ *march*. Gripne 3 rdr 2 *march* 2 *schilling*. Wæuaten 3 rdr 14 *schilling*. Røen 5 ½ *march*.

Tiende legh. Studzuig 4 rdr 1 ort. Øfre Hammerhoug 4 *march* 6 *schilling*. Tuedt 4 rdr 1 *march*. Møchlebost 1 rdr 5 *march*. Mæland 3 rdr 2 *march* 14 *schilling*. Øfre Waage 3 rdr 3 *march* 3 *schilling*. Mitwaage 8 ½ rdr. Nedre Waage 1 rdr 5 *march* 14 *schilling*.

Elffuede legh. Berie 1 rdr 4 *march* 11 *schilling*. Wattedal 5 rdr 11 *schilling*. Skiold 2 rdr 5 *march*.

Tolffte legh. Elszager 4 rdr 1 *march*. Langeland 5 rd 4 *march*. Flache 6 rdr 2 *march* 4 *schilling*. Skaden 3 rdr 1 *march* 2 *schilling*. Haandenesz 3 *march* 12 *schilling*. Øfre Løchhammer 4 *march* 4 *schilling*. Skorpen 5 rdr 4 *march*. Skorpetuet 3 rdr 7 *schilling*. Hetlelj 3 rdr 7 *schilling*. Sletteschoug 7 *march* 5 *schilling*. Espeuig 2 rdr 12 *schilling*. Nesthus 1 rdr 5 *march* 6 *schilling*. Summa beløber *forschreffne* schibredtz rest til penge 363 rdr 4 *march* 1 *schilling*. Summarum offuer alt 600 rdr 4 *march* 1/3 *schilling*.

Olle Lygre aff Stranduig schibred, møtte nu atter udj rette och hafde indstefnt Hansz Grøteid, Rasmus Malchenes och Endre Olszen Myrdall, belangende at de w-lovens har offuerløbet hansz march effter diure. Saa och for Hansz Grøteid hafde slaget samme tid Olle Lygre it hoel saar udj hansz armb med hansz bøssze.

Hansz Grøteid schiød paa hiemmel, nemblig at Rasmus Øfre Lunde, hafde giuet demb zeddel derpaa at schiude det diur, huilche och Rasmus fich[?].

Olle Lygre och Hansz Grøteid for retten [41a] wed handtagh blef forligt, nemblig med de wilchor at Hansz Grøteid schal giue Olle Lygre 3 rdr och dermed war de wanner och wel forligt. Hansz Grøteid affsognet for retten, for Hansz Maytz. sigt, frjuilligen med Kongl. Maytz. fougit for siuff rdr.

Fougden satte udj rette om Rasmus Malchene som nu anden gang iche møtte, ey burde bøde stefnefald. Lenzmanden Christopher Hammerhoug hiemmelt at hand var louglig stefnt. Derfor til kient i stefnefald 1 *march* sølff.

Anno 1675 den 22 Decembris waare wij effterschreffne Bendix Dyrhys, effter Hansz Excelentz Høyædle och Welbaarne Her canceler woris gunstige Her landzherris befalling, sambt Peder, Johannes Aslachszen, Knud och Johannes Knudzen Hysingsta, Halduor Eschelant och Johannes Øchland samptlig ædsorne laugretz mend udj Føyens schibrede, effter fougdens befalling, forsammelet paa Groff, en Halsznøe Closter gaard udj *forschreffne* schibrede, retten at betiene.

Huorda Johan Annemøller wed Hansz Høy Excelentz Her stadtholders schrifftlig stefningh, hafde ladet stefne, erlig och welfornehme mand Pouel Trolszen belangende en gieldz fordring. Huor uj da til afften fortøffuede mensz ingen paa *forschreffne* Annemollers vegne, møtte, muligt formedelst dend lang varig stormb [41b] och w-wejer, det hauer forhinderit.

Pouel Trolszen loed wed hansz tienner Harman Mogenszen forhøre, om wederparten war kommen, saa wilde hand haue møtt.

[SLUTT]